66
ФИЛФАКА САГУ

Н. С. ХРУШЧЕВНИНГ Францияда бўлиши

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 66 (1586) | 2 апрель, 1960 йил, шанба | Баҳоси 20 тийин.

Дўст бўлиб, тинчликда яшайлик

РАУН, 31 март. (ТАСС). (**Махсус мухбири**). Н. С. Хрушчев ва унинг ҳамроҳларининг Франция бўйлаб қилган кечаги сафари махсус зиёфат билан тугалланди. Руаннинг маҳаллий маъмурлари «Консуллар саройи»да совет меҳмони шарафига зиёфат бердилар. Зиёфат вақтида Франция маориф министри Луи Жокс ва СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев самимий табрик нутқи сўзладилар.

Н. С. Хрушчев ўз нутқида фашистлар Германиясига қарши Совет Иттифоқи ва Франция халқларининг биргаликда олиб борган кураши тўғрисидаги масалага тўхталиб ўтди.

Бизнинг мамлакатларимиз, деди Н. С. Хрушчев, оғир йилларда умумий душманга қарши жанговар ҳамкорлик иплари билан боғланган эди. Франция ўзининг ажойиб фарзандлари — «Нормандия-Неман» авиация полки учувчилари билан ҳақли суратда фахрлана олади. Бу полк немис-фашист босқинчиларга қарши совет жангчилари билан бир ёқадан бош чиқариб жанг қилиб, абадий шуҳрат қозонди. Қизил Байроқ ва Александр Невский орденлари полкнинг байроғига ҳусн қўшди.

Жанглар тамом бўлганидан кейин француз учувчилари ўзларининг ҳарбий самолётларида ватанларига қайтиб келдилар. Бу самолётлар совет ва француз халқлари дўстлиги нишонаси учун Франция авиациясига совға қилиб берилган эди. Ўша даврда генерал де Голль И. В. Сталинга ёзган хатида Франция ҳукумати ва халқи бу совғани ғоят қадрлайди ва «бу совға ҳар иккала иттифоқчи халқларимизнинг чуқур дўстлигини ёркин исбот этувчи далил деб билади» деган эди. Қаҳрамон француз учувчиларининг зафарларини худди шу ерда. Нормандиянинг пойтахтида эсга олиб ўтиш мен учун айниқса ёқимлидир. Нормандиянинг номи рус осмонида шуҳрат қозонган эди.

Менинг ўғлим ҳам «Нормандия-Неман» полки билан бир участкада немис фашистларга қарши жанг қилиб ҳалок бўлди. Менинг ўғлим ҳам учувчи эди. Уруш майдонларида ўз қон-қардошлари ва яқинларидан жудо бўлган кишиларнинг қайғу-аламларини яхши биламан. Шаҳарларни харобалар устида тиклаш, уруш орқасида вайрон бўлган ерларни ҳайдаб экин экиш мумкин, лекин урушда ҳалок бўлган севикли кишиларимизни бизга ҳеч ким қайтариб беролмайди.

Н. С. Хрушчев уруш келтирадиган ҳалокатлар ҳақида гапириб, қуйидагиларни таъкидлади. Инсониятнинг ақл-идроки ҳар чорак асрда уруш ажалининг кишилар тинч ҳаётига ҳамла қилишига асло тоқат қилолмайди. Ер юзидаги энг яхши кишилар бир-бирларини қиришдан иборат тентакликка қаҳр-ғазаб билан қарши чиқдилар. Бундай кишилар орасида Франциянинг шонли фарзандлари — Гюго ва Мопассан, Золя ва Жорес, Ромэн Роллан ва Анри Барбюс каби кишилар ҳам бор эди. Аммо бизнинг замонамиздагина урушни кишилик жамияти ҳаётидан суриб чиқаришнинг реал имкониятлари вужудга келди. Тинчлик кучлари уруш кучлари устидан ғалаба қозонмоқда. Барча қитъалардаги миллионларча оддий кишилар тинчликни ҳимоя қилиш учун отландилар. Социалистик мамлакатлар лагери муваффақиятли суратда ривожланмоқда ва кун сайин мустаҳкамланмоқда. Босқинчилик урушлари бу лагерга ётдир ва бу лагерниng байроқларига, тинчлик ва тинч-тотув яшаш, деган сўзлар ёзилган. Бу лагерда бир миллиарддан кўпроқ киши бўлиб, у қудратли потенциалга эгадир. Социалистик лагерь ана шу потенциалга эгадир. Социалистик лагерь ана шу потенциалдан фақат тинчлик мақсадлари учун фойдаланади.

Биз яқинда Ҳиндистон. Индонезия, Бирма ва Афғонистонда бўлган вақтимизда 500 миллиондан ортиқ аҳолиси бўлган бу мамлакатлар янги урушларга қарши ва янги уруш тайёргарлигига қарши актив кураш олиб бораётганликларини кўриб. яна бир марта ишонч ҳосил қилдик. Худди шундай позицияда турган бошқа мамлакатлар ҳам оз эмас. Демак, ядро қуроли синовларини тўхтатиш, зўр бериб қуролланишга хотима бериш учун ва янги урушларга йўл қўймаслик учун реал имкониятлар ортиб бормоқда. Энди гап ўзимизда, барча мамлакатларнинг халқларида қолган, уларнинг тинчликка бўлган иродасини рўёбга чиқаришда қолган!

РУАН, 31 март. (**ТАСС махсус мухбирлари**). Бугун — Н. С. Хрушчевнинг Францияда бўлишининг тўққизинчи куни ва унинг мамлакат бўйлаб саёҳатининг сўнгги куни.

Москва вақти билан соат 10 дан 45 минут ўтганида, Совет ҳукуматининг бошлиғи ва унинг ҳамроҳлари Руандан Фленга (Париждан тахминан 50 километр наридаги аҳоли яшайдиган пункт) жўнаб кетдилар. Бу ерда совет меҳмонлари «Рено» фирмасининг автомобиль заводлари билан танишдилар.

ФЛЕН, 31 март. (**ТАСС махсус мухбирлари**). Москва вақти билан соат 12 дан 10 минут ўтганида, Н. С. Хрушчев ва унинг ҳамроҳлари Фленга келдилар. Флен яқинида «Рено» фирмасининг автомобиль заводи жойлашган.

Замонавий техниканинг сўнгги ютуқлари асосида ускуналанган ва автоматлаштирилган бу корхона 220 гектар майдонни эгаллайди. 9 минг ишчи ва хизматчи ишлаётган бу завод «Дофин» типидаги кичик литражли автомобилларни йиғишга ихтисослашмоқда Завод кунига 1200 автомашина чиқаради. Бу заводнинг иккита асосий конвейеридан ҳар минутда иккита енгил кичик литражли автомашина чиқиб туради.

ФЛЕН, 31 март (**ТАСС махсус мухбирлари**). Фленда совет меҳмонлари мамнуният билан кутиб олинди. «Рено» фирмасининг автомобиль заводига борилганда, Н. С. Хрушчевга «Флорида» спорт автомашинаси совға қилинди.

Москва вақти билан соат 13 дан 35 минут ўтганида, Совет ҳукуматининг бошлиғи ва унинг ҳамроҳлари Флендан жўнаб кетдилар.

ПАРИЖ, 31 март. (**ТАСС махсус мухбирлари**). Соат 14 дан 15 минут ўтганида Н. С. Хрушчев Парижга келди.

ПАРИЖ, 31 март. (**ТАСС махсус мухбири**). СССР Министрлар Советининг Раиси Н. С. Хрушчев бугун ўз резиденциясида Франция касаба союз ҳаракати арбобларидан бир группасини қабул қилди. Бу ерда ҳозир бўлган кишилар орасида Париж меҳнат палатаси маъмурий комиссиясининг секретари Арман Жорж, Умуммеҳнат конфедерациясининг бош секретари Бенуа Фрашон ва мамлакатда меҳнаткашларнинг энг йирик ҳисобланган ана шу касаба союз бирлашмасининг секретарлари Люсьен Жайя ва Андре Мерло. собиқ министр Марсель Цоль бор эди. Бу ерда Франция христиан меҳнаткашлари конфедерацияси ва «Форс увриер» нинг баъзи вакиллари ҳам ҳозир бўлдилар.

Умуммеҳнат конфедерацияси Сена департаменти касаба союз бирлашмасининг бош секретари Эжен Энаф шу ерда ҳозир бўлган кишилар номидан азиз совет меҳмонини табриклаб, қисқача нутқ сўзлади.

Энаф Н. С. Хрушчевга сиҳат-саломатлик ва совет халқининг ҳамда бутун дунё халқларининг бахт-саодати йўлидаги фаолиятида катта муваффақиятлар тилади ва Н. С. Хрушчевга иккта суратни совға қилди. Бу суратлар, деди у, Парижни ва Франция ишчилар синфининг ҳаётини Сизга эслатиб туради.

Бошқа касаба союз ташкилотларининг учрашувда ҳозир бўлган вакиллари ҳам Н. С. Хрушчевга эсдалик альбомлари, картиналар, ишчиларнинг ўзлари чизган суратлар, хат ва табрикномаларни тақдим этдилар.

Н. С. Хрушчев ана шу совғалар учун самимий ташаккур изҳор қилди.

Шундан кейин Н. С. Хрушчев билан шу ерда ҳозир бўлган кишилар ўртасида илиқ, самимий суҳбат бўлди.

СССРнинг Франциядаги элчиси С. А. Виноградов кечқурун СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчев шарафига зиёфат берди.

Н. С. Хрушчев Бордо шаҳрининг мэри Франция Миллат мажлисининг раиси Ж. Шабан-Дельмасни табрикламоқда.

ТАСС махсус фотомухбири В. Соболев фотоси.

По шаҳрининг аҳолиси Н. С. Хрушчевга совғалар топширмоқда.

ТАСС махсус фотомухбири В. Соболев фотоси.

Дори-дармонларнинг чакана нархларини арзонлаштириш тўғрисида

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг қарорига биноан, 1960 йил 1 апрелдан бошлаб дори-дармонларнинг давлат чакана нархлари ўрта ҳисобда 14 процент арзонлашди, шу жумладан, пенициллин 46 процент, террамицин 57 процент, тетрациклин 54 процент, синтомицин 31 процент, сульфодимезин 50 процент, витамин С. 43 процент, витамин В[1] нархи 57 процент арзонлашди, шунингдек бошқа бир қанча дори-дармонлар ҳам арзонлашди.

Аҳоли давлат чакана нархларнинг ана шу арзонлашувидан йилига 1 миллиард сўмга яқин фойда кўради.

Мукофотлар топширилди

1 апрелда Ўзбекистон ССР Олий Советининг мажлислар залида Тошкент шаҳри хотин-қизларидан катта бир группасига тантанали вазиятда Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиқларини топшириш маросими бўлди. Улар самарали ишлаганликлари ҳамда республиканинг ижтимоий ҳаётида актив иштирок этганликлари учун Халқаро хотин-қизлар кунининг 50 йиллиги муносабати билан мукофотланган эдилар. Мукофотларни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ё. С. Насриддинова топширди.

Тошкент тўқимачилик комбинатининг йигирувчиси С. Муратова, Фрунзе район ижроия комитетининг раиси Н. Н. Туркова, 159-қурилиш трестининг ишчиси У. П. Сураева, 12-мактабнинг ўқитувчиси Я. Саидалиева, республика Министрлар Совети ҳузуридаги Юридик комиссиянинг раиси Х. Сулаймонова, «Ўзбекистон хотин-қизлари» журналининг редактори Зулфия Исроилова, Ўзбекистон телеграф агентлиги вестниклар чиқариш бўлимининг мудири А. В. Аковбян Тошкент проводниклар резервининг проводниги Л. Умарова, Тошкент шаҳар ижроия комитети ободончилик бошқармасининг старший агрономи В. И. Наруцкая ва бошқа кишилар Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиқларини олдилар.

«Ташсельмаш» заводи партия ташкилотининг секретари П. Б. Иванова, Ленин районидаги 2-поликлиниканинг бош врачи А. Х. Тешабоева, пенсионерлардан Ғ. Исмоилова, Х. Казакова, Р. Н. Маҳмуджонова ва бошқа мукофотланганлар хотин-қизлар ҳақида тинмай ғамхўрлик қилаётганликлари учун Коммунистик партия ва Совет ҳукуматига қизғин ташаккур билдириб, нутқ сўзладилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ё. С. Насриддинова мукофотланганларни қизғин табриклаб, коммунистик қурилишда уларга янгидан-янги муваффақиятлар тилади. (ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан, туғилганига 60 йил тўлиши муносабати билан ва матбуотда узоқ йиллардан бери ишлаб келаётганлиги учун «Қизил Ўзбекистон» газетаси редакциясининг адабий ходими Аҳмад **Шараҳмедов** Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига биноан, туғилганига 50 йил тўлиши муносабати билан ва кўп йиллик илмий педагогика фаолияти учун Тошкентдаги Низомий номли давлат педагогика институтининг кафедра мудири Сидиқ **Ражабов** Ўзбекистон ССР Олий Советининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

Гўшт сотиш йиллик плани бажарилди

КПСС Марказий Комитети Декабрь пленуми қарорларидан илҳомланган Сирдарё райони чорвадорлари бир йиллик планда белгиланган 6790 центнер ўрнига давлатга 7035 центнер гўшт сотдилар. Шунингдек, сут сотиш квартал плани 145 процент, тухум сотиш квартал плани 183 процент бажарилди.

Район чорвадорлари 1961 йилга мўлжалланган гўшт сотиш планини шу йил 1 сентябргача тухум тайёрлаш йиллик планини 20-апрелгача, сут топшириш йиллик планини эса 1 июлгача бажариш учун курашмоқдалар.

Ҳурмат тахтаси

Давлатга гўшт сотиш йиллик планини бажарганликлари учун қуйидагилар область Ҳурмат тахтасига ёзиладилар:

Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхоз (раиси **Д. А. Ким**, партия ташкилотининг секретари **Т. В. Эм**, комсомол комитетининг секретари **А. Ким** ўртоқлар).

Оққўрғон районидаги «Оққўрғон» совхози (директори **Ж. Акрамов**, партия ташкилотининг секретари **Р. Бердиев**, ишчилар комитетининг секретари **Л. Г. Бобин**, бош зоотехниги **З. А. Саримсоқова** ўртоқлар).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Республиканинг илғор хотин-қизларини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотлаш тўғрисида

Самарали ишлаганликлари учун, Ўзбекистон ССРнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётида актив қатнашганликлари учун ҳамда Халқаро хотин-қизлар куни — 8 Мартнинг 50 йиллиги муносабати билан қуйидагилар Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотлансин:

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА

Одилова Раҳбархон — Бекобод шаҳридаги 14-магазин хизматчиси.

Артамонова Мария Ефимовна — область молия бўлимининг бош инспектори.

Архангельская Анна Васильевна — Гулистон районидаги пахта тозалаш заводининг ишчиси.

Барсукова Мария Федосеевна — Чиноз районидаги «Қизил октябрь» колхозининг аъзоси.

Бурхонова Холпош — Чирчиқ шаҳридаги «Электромаш» заводининг ишчиси.

Додаматова Тожихон — Пискент районидаги «Пискент» совхози трактор-далачилик бригадасининг бошлиғи.

Дониёрова Парда — Қуйи Чирчиқ районидаги К. Маркс номли колхознинг звено бошлиғи.

Дульцева Лидия Степановна — «Алмаликсвинецстрой» тресты 1-қурилиш бошқармасининг ишчиси.

Дўсбекова Ойсара — Бекобод районидаги А. Навоий номли колхознинг звено бошлиғи.

Захаряшева Клавдия Прокофьевна — область судининг секретари.

Исломова Моҳира — область судининг аъзоси.

Каримова Собира — Чирчиқ шаҳар партия комитетининг секретари.

Ким Вера Николаевна — Чиноз районидаги касалхонанинг болалар участка врачи.

Крутова Эльмира Ивановна — область «Октябрь» кутубхонасининг методисти.

Кубарева Мария Панталеевна — область ижроия комитетининг курьери.

Кулакова Мария Архиповна — Оҳангарон шаҳридаги «Ўзбекшахтострой» тресты 3 қурилиш бошқармасининг бригада бошлиғи.

Кўчқорова Гулсин — Оққўрғон районидаги Сталин номли колхознинг звено бошлиғи.

Ли Любовь — Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозининг бригада бошлиғи.

Магда Прасковья Петровна — Олмалиқ шаҳридаги «Олтин топган» комбинати автотранспорт конторасининг ишчиси.

Макитрина Нина Климентьевна — область партия комитети секторининг мудири.

Мақсудова Ҳури — Бўка районидаги «Ленинизм» колхозининг бригада бошлиғи.

Маюсупова Зуҳра Шарофитдиновна — Ўрта Чирчиқ районидаги Энгельс номли колхознинг звено бошлиғи.

Митус Тамара Ивановна — область комсомол комитетининг секретари.

Низбаева Анна Михайловна — Янгиер шаҳридаги «Трансдорстрой» 1-автобазасининг электр пайвандчиси.

Николаева Муҳайё Абдуллаевна — Олмалиқ шаҳар партия комитетининг секретари.

Никонова Меланья Яковлевна — область Советлар уйининг ишчиси.

Нишонова Тансиқ — Бўстонлиқ районидаги К. Маркс номли колхознинг аъзоси.

Нурматова Турди — Пискент районидаги посёлка Совети раисининг ўринбосари.

Панова Зинаида Михайловна — область партия комитетининг инструктори.

Петрова Нина Васильевна — область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бош зоотехниги.

Раҳмонова Бадастир — Оққўрғон районидаги «Озод» колхозининг раиси.

Содиқжонова Хошия Эргашбоевна — область партия комитетининг инструктори.

Тошматова Саодат — Янгийўл район партия комитетининг секретари.

Тарнани Зоя Константиновна — область партия комитетининг инструктори.

Тихановская Наталья Семёновна — область қишлоқ хўжалик бошқармасининг старший экономисти.

Умарова Шарофат — Бекобод районидаги А. Навоий номли колхознинг бригада бошлиғи.

Хачева Лидия Ивановна — «Ангрен ГРЭСстрой»нинг комплекс бригада бошлиғи.

Ҳусанова Тўрапошша — Оққўрғон районидаги Сталин номли 11-мактабнинг ўқитувчиси.

Фадеева Вера Ермолаевна — область партия комитетининг инструктори.

Чернович Галина Абрамовна — область соғлиқни сақлаш бўлимининг бош терапевти.

Юсупова Оқила Умаровна — область ижроия комитети раисининг ўринбосарлик вазифасини бажарувчи.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари.
И. БАБКОВ.

1960 йил 7 март. Тошкент шаҳри.

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги квартал планини бажарди

Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг корхоналари ва ташкилотлари В. И. Ленин туғилган куннинг 90 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаб, 31 мартда пудрат ишлари квартал планини 100,6 процент бажардилар. Қурилиш-монтаж ишларининг ҳажми 1959 йилнинг биринчи кварталида амалда бажарилган иш ҳажмидан 21,7 процент кўп бўлди.

Қурувчилар 1960 йил иккинчи квартал планини ошириб бажаришга қатъий бел боғладилар.

П А Р Т И Я   Т У Р М У Ш И

Экономикани пухта ўрганмоқдалар

Тошкент тўқимачилик машинасозлиги заводида ташкил этилган партия ва комсомол маорифи шохобчаларида 24 тўгарак мунтазам ишлаб турибди. Буларда 400 дан ортиқ киши ўз сиёсий ва иқтисодий билимини оширмоқда.

Завод партия ва комсомол комитетлари корхонада ҳар йили бир неча янги машина ишлаб чиқаришни ўзлаштириш ҳамда цехларни энг янги техника билан қуроллантириш вазифаси қўйилаётганлигини назарга олиб ходимларга конкрет экономика ва техника билимларини ўргатиш масаласига эътиборни кучайтирмоқдалар. Партия комитети етти йиллик мобайнида ҳамма ишчиларни ўрта маълумотли қилиш ва инженер-техникларнинг техника билими ва малакасини кескин ошириш вазифасини қўйган. Бу вазифа асосан муваффақиятли бажарилмоқда. 120 киши ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда кечки ишчи-ёшлар мактабида, техникум ва институтларда ўқиётир.

Тажрибали пропагандист ўртоқ Е. М. Лисина раҳбарлик қилаётган конкрет экономикани ўрганиш тўгарагида машғулотлар жуда қизиқарли ўтмоқда. Пропагандист навбатдаги машғулотга пухта тайёргарлик кўради, турли хил иқтисодий ва бадиий адабиётлардан, кўргазма воситаларидан ҳамда завод ҳаётидан олинган мисоллардан усталик билан фойдаланади. Тўгарак тингловчилари — кекса, тажрибали асбобсозлар, планловчилар ва технологлар пропагандистнинг жонли суҳбатини мароқ билан тинглайдилар. Масалан, яқинда ўтилган «Техпромфинплан ва корхона хўжалик ҳисоби» деган темадаги машғулот ҳамма тингловчиларда тўла қаноат ҳосил қилди. Машғулотда асбобсозлик цехининг техника-иқтисодий кўрсаткичлари чуқур ва атрофлича таҳлил қилинди, цехнинг техпромфинпланини ҳамма яхши билиб олди. Натижада ишлаб чиқаришни янада ривожлантиришга хизмат киладиган талай резервлар аниқланди.

Шунингдек меҳнатни ва иш ҳақи тўлашни ташкил этиш темаси юзасидан ўтказилган машғулотда ҳам пропагандист цех фаолиятидан олинган мисоллар асосида тариф разрядларига қараб бажарилган ишни баҳолаш меҳнат унумдорлигини ва ишчилар малакасини оширишга ижобий таъсир қилмаётганлигини далиллар билан исботлади. Бу масала тингловчиларни айниқса ҳаяжонлантирди ва қизғин мунозарага сабаб бўлди. Мунозара бир машғулотда якунланмади. Навбатдаги машғулотга заводнинг меҳнат ва маош бўлими бошлиғини таклиф этдилар. Маъмурият вакили иштирокида мавжуд тарификация чиндан ҳам ишлаб чиқаришни ривожлантиришга тўсқинлик қилаётгани, унинг ўрнига расчет-техника нормаларини жорий этиш зарурлиги қайд қилинди. Маъмурият тўгарак қатнашчилари таклифини амалга оширди ва натижада катта иқтисодий фойда кўрилди.

Инженер-конструктор С. Музаффаров, цех бошлиғи А. Рашидов ва бошқа пропагандистлар ҳам ўзлари раҳбарлик қилаётган тўгаракларда машғулотларнинг қизиқарли ва таъсирли ўтишига ҳаракат қилмоқдалар.

Завод партия комитети корхонанинг кўпгина раҳбар ходимлари, айниқса цех бошлиқлари, технологлар, мастерлар етарли даражада иқтисодий билимга эга эмасликларини ва бунинг орқасида улар ишлаб чиқаришга раҳбарлик қилишда бирмунча оқсаётганликларини ҳисобга олиб, икки йиллик иқтисодий мактаб ташкил қилди. Мактабга 70 киши жалб этилди. Шу йил 5 февралдан машғулотлар бошлаб юборилди. Цех ва бўлим бошлиқлари, мастерлар ва бошқа ишлаб чиқариш командирлари бу мактабда социализмнинг асосий иқтисодий қонуни, планли пропорционал ривожланиш қонуни, меҳнатига қараб ҳақ тақсимлаш қонуни, хўжалик ҳисоби ва рентабеллилик сингари муҳим масалаларни зўр қизиқиш билан ўрганмоқдалар.

Бу мактабда лекция ўқишга пойтахтдаги олий ўқув юртларининг юқори малакали ўқитувчилари жалб этилган. Тошкент олий партия мактабининг совет экономикаси кафедраси бу ишда корхонага яқиндан ёрдам бермоқда.

В. БЕЛИЙ.

Илғор ишчилар КПСС сафига

Оржоникидзе районидаги «XXI партсъезд» совхозининг 2-бўлим бошланғич партия ташкилоти ишлаб чиқариш илғорлари ҳисобига ўсмоқда. Ўтган йили КПСС аъзолигига кандидат қилиб қабул қилинган совхознинг Х. Юнусова ва Н. Мусаев каби бир неча ёш ишчилари ўз сиёсий ва иқтисодий билимларини оширишга астойдил ҳаракат қилмоқдалар, шу билан бирга меҳнатда бошқаларга шахсан намуна кўрсатмоқдалар. Шу йилнинг бошида бригада бошлиғи қилиб кўтарилган ёш коммунист ўртоқ Неъмат Мусаев ўзининг яхши ташкилотчи эканлигини амалий иш билан кўрсатмоқда. У бошлиқ бригада кўкламги экишга тайёргарликни кучайтириб юборди. Ўтган йили кандидатликка қабул қилинган бу ўртоқлар улуғ доҳи В. И. Ленин туғилган куннинг 90 йиллигигача КПСС аъзолигига ўтиш учун пухта тайёрланмоқдалар.

Бу йил ҳам илғор ишчилардан кўп киши бўлим партия ташкилотига КПСС аъзолигига кандидатликка қабул қилишни сўраб ариза бердилар. Иброҳимов, Маҳмудова ва Бобожонов ўртоқлар шулар жумласидандир. Ўртоқ Иброҳимов совхозда чорвачилик фермасининг мудири бўлиб ишлайди. Коллектив ўртасида ўз ҳалол меҳнати, ташкилотчилик қобилияти билан танилган ва обрў-эътибор қозонган ўртоқ Иброҳимов яқинда кандидатликка қабул қилинди. Кандидатлик муддати ҳар бир ёш коммунист учун синаш даври эканлигини яхши англагани ҳолда, у шу кеча-кундузда ўз сиёсий савияси ва иқтисодий билимини ошириш устида қунт билан ишламоқда, шонли партиямиз тарихини чуқур ўрганмоқда.

Бўлим партия ташкилоти (секретари ўртоқ Мирзараҳимов) ҳам КПСС сафига янги қабул қилинувчиларни танлаш ва ҳар томонлама тайёрлашга алоҳида эътибор бераётир.

Н. ШОРАСУЛОВ.

Машғулотлар мароқли ўтмоқда

Кечки пайт. Машғулот бошланадиган вақт ҳам яқинлашмоқда. Тингловчилар ўзаро алланималар тўғрисида бахслашаётир. Мунозара қизғин тус олиб турувди· бир маҳал хона эшиги очилиб, ёши улғайинқираб қолган бўлса ҳам кўринишда анча тетик, шинам кийинган бир киши кириб келди. Ҳамма унинг ҳурматини қилиб жой-жойига ўтирди. Одатдагича ҳол-аҳвол сўрашилгандан кейин пропагандист тингловчиларни бирма-бир кўздан кечириб чиқди.

Машғулот бошланди. Ўтилган тема эга олингандан сўнг пропагандист тингловчиларни бугунги машғулот темаси билан таништирди: «Иккинчи жаҳон урушидан кейин халқаро вазиятда юз берган ўзгаришлар. Икки лагернинг вужудга келиши». Сўнгра пропагандист тема материалини аниқ иборалар ва равон жумлаларда баён қилишга ўтди. Унинг мазмунли ва мароқли лекциясида иккинчи жаҳон уруши туфайли совет давлати кўрган катта талофат ва халқимиз бошига тушган оғир кулфат, фашистлар устидан қозонилган оламшумул ғалабадан кейин совет давлатининг халқаро миқёсда обрўси ошганлиги ва социалистик лагернинг таъсир доираси кенгайганлиги ўз ёрқин ифодасини топди.

Тингловчилар пропагандистнинг ҳар бир иборасини бехато илиб олишга интилишар ва кези келганда қисқагина қилиб дафтарга ёзиб қўйишарди. Бутун машғулот давомида дунё сиёсий харитасидан яхши фойдаланилди. Машғулот охирида ўн беш минут чамаси савол-жавоб бўлди. Ҳар галгидек бугун ҳам тингловчилар машғулотга актив қатнашдилар ва ўз саволларига пропагандистдан қониқарли жавоб олдилар.

Оққўрғон районидаги Ворошилов номли колхоз партия ташкилоти ҳузурида ташкил этилган КПСС тарихини ўрганиш тўгарагининг пропагандисти, кекса коммунист Лутфулла Саломовнинг ёши 60 дан ошиб қолган. У кўп йиллардан буён партия ва совет органларида ҳормай-толмай ишлаб келади. Ўз партиявий бурчини садоқат билан бажариб келаётган бу серғайрат ва ташаббускор коммунист 20 йилдан ошиқ вақтдан бери пропагандистлик ҳам қилади.

Ўртоқ Саломов пропагандист сифатида ўз сиёсий савияси ва иқтисодий билимини ошириш устида қунт билан ишлайди, ҳар бир машғулотга пухта тайёрланади, ўтиладиган тема материалларини тингловчиларга равон тушунтириш ва чуқур ўзлаштириш йўлларини қидириб топади. Шунинг учун ҳам у пропагандистлик қилаётган тўгаракнинг ҳамма 23 тингловчиси машғулотларга актив қатнашмоқда, ўтилган темаларни пухта ўзлаштирмоқда. Тингловчилардан Э. Норбоев, Х. Майматов, М. Абдукаримов, Т. Мўлдабеков ўртоқлар айниқса бу жиҳатдан бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

М. ОЙДИНОВ.

Ташаббускорлар

Тошкент тўқимачилик комбинати коллективи В. И. Ленин туғилган куннинг 90 йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олишга тайёрланмоқда. Корхона ишчилари янгидан-янги ички резервларни қидириб топаётирлар. Ускуналарнинг иш унумдорлигини ошириш учун бошланган кураш оммавий тус олди. Ҳозир комбинатда Савинск шаҳридаги «Солидарность» фабрикасининг донгдор тўқувчиси Юлия Вечерова ташаббусига қўшилиб ишлаётганлар сони 500 кишидан ошиб кетди. Любовь Светашова ва Екатерина Сухорукова каби илғор тўқувчилар станокларнинг иш унумини 1965 йил даражасига етказганликлари тўғрисида яқиндагина матбуотда қувончли хабарлар босилган эди. Эндиликда бундай азаматларнинг сафи янада ўсди. Машиналарга яхши қараш натижасида ҳозир ҳар бир ишчи ўтган йилдагига нисбатан 15—20 процент кўп маҳсулот ишлаб чиқармоқда. Чунончи, Хурсанд Ражабова, Матлуба Эргашева сингари ўнларча ишчилар шу йилнинг ўтган 3 ойи давомида нормадан ташқари 4—5 минг метрдан газлама тўқидилар.

1-йигирув фабрикаси 2-цехининг тўқувчиси коммунист Любовь Федоровна Чуприна коллективнинг фахридир. Комбинатда биринчи бўлиб «Коммунистик меҳнат зарбдори» деган шарафли номни олишга эришган бу ватанпарвар ўзининг илғор тажрибасини касбдошларига зўр меҳр билан ўргатаётир. У, ўртоқларини иш вақтининг ҳар бир минутидан унумли фойдаланишга, маҳсулот сифатини янада яхшилашга ундаяпти.

Шу кунларда бундай жонкуярларни В. Пидинова, Н. Алексеева, Т. Ҳакимов, Ф. Муратшина, Н. Плаксина каби ўртоқлар раҳбарлигидаги коммунистик меҳнат бригадаларида ҳам кўплаб учратиш мумкин.

К. РЎЗИЕВА,
«Тўқимачилар овози» газетасининг ходими.

Суратда: ўртоқ Л. Чуприна. С. Абдуев фотоси.

Мусобақадош Иваново—Тошкент иқтисодий районлари

Пахтанинг янги навларини яратиб, тола сифатини яхшилайлик

Бугун «Ташкентская правда» ва «Тошкент ҳақиқати» газеталарида мусобақадош Иваново иқтисодий райони Халқ хўжалиги кенгашининг инженери ўртоқ К. Ходоровскийнинг хати босилмоқда. Хат автори меҳнат унумдорлигини ошириш, газмоллар сифатини яхшилаш проблемаларини ҳал қилишда селекционер олимлар, пахтакорлар, пахта тозалаш заводларининг ходимлари ва тўқимачиларнинг куч-ғайратини бирлаштириш масалаларини ўртага ташлайди. Мусобақадош дўстларимизнинг иқтисодий районимиз меҳнаткашларига билдираётган эътирозлари жуда ўринли ва тўғридир. Пахтанинг янги навларини яратиш ва пахта толаси сифатини яхшилаш мақсадида конкрет тадбирларни ишлаб чиқиш лозим. Биз олимлар, пахтакорлар, пахта тозалаш саноатининг ходимларидан газета саҳифаларида кўтарилган ана шу жуда муҳим масалани муҳокама қилишда фаол иштирок этишларини сўраймиз.

Иваново тўқимачилари ўзбек пахтакорлари билан анча вақтдан бери алоқада бўлиб келганлар. Ивановоликлар Ўзбекистон пахтакорлари етиштирган мўл-кўл «оқ олтин» ҳосилидан ҳар йили миллион-миллион метр газламалар ишлаб чиқараётирлар. Эндиликда бу икки ўртадаги алоқалар янада мустаҳкамланади. Тошкент иқтисодий райони меҳнаткашларининг социалистик мусобақа бошлаш ҳақидаги чақириғини ивановоликлар зўр хурсандчилик билан кутиб олдилар.

Мусобақадан мақсад — кўп йиллар мобайнида орттирилган тажрибаларни ўзаро ўртоқлашиш, корхоналаримизда яратилаётган янгиликларни бир-биримизга ўргатиш, шу билан бирга ишдаги камчиликларимизни кўрсатиб, уни йўқотишда ўзаро кўмаклашишдан иборатдир.

Етти йилликнинг биринчи йилида Ўзбекистон пахтакорлари «оқ олтин»дан мисли кўрилмаган юқори ҳосил етиштирдилар. Қардош ўзбек халқининг бу катта ғалабаси биз, Иваново тўқимачиларини ҳам ғоят хурсанд қилди. Пахта қанча кўп бўлса, шунчалик кўп газмол ишлаб чиқариш мумкин. Лекин шу билан бирга яқин йиллар мобайнида пахтачилик қайси йўлдан ривожланади— бу масалалар ҳам бизни жуда қизиқтиради. Чунки Иваново области тўқимачилик корхоналарининг юқори сифатли хомашёга бўлган эҳтиёжи тобора ошмоқда.

Кейинги йилларда тўқимачилик саноатининг хомашё базаси анча мустаҳкамланди. Лекин хомашёнинг сифатини ҳали кўнгилдагидек деб бўлмайди.

Биз аввало Бутуниттифоқ пахтачилик илмий-текшириш институти (СоюзНИХИ) ва унга қарашли селекция ҳамда уруғчилик хўжаликларига бўлган эътирозларимизни айтиб ўтмоқчимиз.

Тўқимачилик саноатининг юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш учун зарур бўлган ингичка толали пахтага бўлган эҳтиёжи жуда катта. Лекин шунга қарамай, кейинги ўн йил мобайнида биронта юқори сифатли пахтанинг янги нави ишлаб чиқаришга кенг жорий қилинганя йўқ. Аксинча «2 — ИЗ» ва «504 — В» каби энг яхши ингичка толали пахтани технологияси жиҳатидан ундан анча паст турган «5904 — И» навли пахта қисиб чиқарди. Кейинги йилларда яратилган ва яхши технология хусусиятларига эга бўлган «9123 — И», «904—И», «9122 — И» каби навлар эса ишлаб чиқаришга жорий қилинмаётир.

Толасининг узунлиги 34-36 миллиметр бўлган «18819» пахта нави эндиликда экилмаётир. Бунинг ўрнига жорий қилинган «108-ф» нави эса йигирув ускуналарининг иш унумдорлигини 8-12 процент камайтириб юборди. Бундан ташқари ана шу пахтадан тайёрланган сатин, шифон, зефер ва бошқа газмолларнинг сифати бирмунча пасайди.

Хомашёнинг тўқимачилик корхоналари ишига қай даражада таъсир кўрсатишини қуйидаги мисолда ҳам кўрса бўлади. Масалан, агарда «108-ф» навли пахта толаси 33-34 миллиметр бўлган пахта билан алмаштирилса, йигирув ва тўқув асбоб-ускуналарининг иш унумдорлиги 7-10 процент ортади. Бошқача қилиб айтганда, Иваново областининг тўқимачилик корхоналари йилига қўшимча равишда 10-12 минг тонна калава ёки 100-120 миллион метр газлама ишлаб чиқариши, маҳсулотнинг сифатини яхшилаши мумкин. Бу деган сўз — неча миллион сўмлаб маблағ сарф қилиб, янги корхоналар қурмасдан туриб, маҳсулот ишлаб чиқаришни кескин кўпайтириш демакдир.

Бизга зарур пахта навларининг кўплаб экилмаётганлиги тўқимачилик корхоналаридаги асбоб-ускуналарнинг иш унумдорлигини оширишга тўсқинлик қилмоқда.

Бу ерда шуни алоҳида кўрсатиб ўтиш керакки, уруғчилик соҳасидаги ишларга етарли эътибор берилмаётганлиги сабабли пахта толасининг сифати пасайиб кетмоқда. Масалан, кейинги 5-8 йил мобайнида «2 — ИЗ» навли пахта толасининг узунлиги 1-2 миллиметрга қисқарди. Ҳозирги кунда энг кўп экилаётган «108-ф» пахта навида ҳам худди шундай ҳол юз бермоқда. Жумладан, Чиноз заводида қайта ишланган пахтанинг толаси одатда 29-30 миллиметр бўлади. Аслида эса толанинг узунлиги 31-33 миллиметр бўлиши керак. Кўпинча заводларда пахта қайта ишланаётганда технология режимига етарли эътибор берилмаганлиги сабабли толанинг сифати пасаймоқда. Жумладан, Тошкент областидаги кўпгина пахта тозалаш заводлари белгиланганидан анча паст сифатли тола жўнатмоқдалар. Бекобод, Боёвут ва Янгийўл заводлари шулар жумласидандир.

Пахта заводларида тола сифати устидан лозим даражада назорат қилинмаётганга ўхшайди. Шу сабабли ҳам Оққўрғон, Далварзин ва Бекобод пахта заводларининг юбораётган толаларидан 20-25 процентига рекламация ёзиб юбормоқдамиз. Бу аҳвол яхшиланиш ўрнига йил сайин ёмонлашмоқда. Масалан, 1957 йилда Ўрта Осиёдаги пахта тозалаш заводлари сифатсиз тола юборганликлари учун Иваново областидаги тўқимачилик корхоналарига 12 миллион 100 минг сўм жарима тўлаган эдилар. 1958 йилда бу кўрсаткич 14 миллион 867 минг сўмни, 1959 йилда эса қарийб 19 миллион сўмни ташкил этди.

Айрим вақтларда келтирилган пахта тойларининг ичидан каноп, турли хил латта чиқади. Айниқса Алимкент пахта тозалаш заводидан келтирилган тойларда бу ҳол тез-тез қайтарилиб туради. Пахта толаси анча ифлос бўлганлиги сабабли тўқимачилик корхоналари уни тозалаш учун қўшимча равишда маблағ сарфлаб, турли хил агрегатлар ўрнатишга мажбур бўлмоқдалар. Оқибатда тўқимачилик корхоналари катта зарар кўрмоқдалар.

Бизнингча, пахтани бутунлай тозалаш ишларини тўқимачилик фабрикаларида эмас, балки пахта тозалаш заводларида ташкил этиш зарур. Пахта тозалаш заводлари бунинг учун зарур бўлган ҳамма имкониятларга эга. Эндиликда гап ана шу имкониятлардан фойдаланишда қолган.

Пахта тозалаш заводларидаги асбоб-ускуналарни модернизациялаш ва уларнинг кўрсаткичларини яхшилашга тўсқинлик қилаётган сабаблардан бири, бизнингча, пахта толасининг сифатини аниқлашда ГОСТнинг баъзи бир нотўғри кўрсатмалари сабаб бўлаётир. Маълумки, ГОСТ маҳсулот сифатини белгилаш билангина чекланиб қолмасдан, балки ана шу кўрсаткичларни тобора яхшилашга ҳам хизмат қилиши лозим. Лекин «3279 — 51» пахта толаси учун белгиланган давлат стандарти бу талабга жавоб бермайди. Бу стандарт бўйича пахта заводлари ифлослиги асосий нормадагига қараганда 2-3 баравар кўп бўлган тола ишлаб чиқаришлари мумкин. Агарда пахтадаги ифлослик ана шу нормадан ҳам ошиб кетса, унда тола паст сортларга қабул қилинади. Шундай қилиб, пахта заводлари ўзлари ишлаб чиқараётган маҳсулот учун чуқур масъулият сезмайдилар. Чунки ҳеч бўлмаганда, толанинг сифати пасайтирилади. Бу ярамас практика давлат учун жуда қимматга тушмоқда.

Биз илмий ташкилотларни, пахтакорларни, пахта тозалаш заводларининг ишчиларини халқимиз учун кўплаб сифатли ва хилма-хил газмоллар етказиб бериш учун курашаётган тўқимачиларга ёрдам беришга чақирамиз.

К. ХОДОРОВСКИЙ,
Иваново Халқ хўжалиги кенгаши ип газлама саноати бошқармасининг старший инженери.

В. И. Ленин туғилган куннинг 90 йиллиги олдидан

ЛЕНИН ВА СОЦИАЛИСТИК ҚОНУНЧИЛИК

Социалистик революция натижасида ташкил топган Совет давлат аппаратига ва қонунчиликка Владимир Ильич ғоят катта аҳамият берган эди. Совет давлат аппарати ва қонунчилик, дер эди у, Октябрь ғалабаларининг қўриқчиси ва мустаҳкамловчисидирлар. Янги аппарат, янги революцион ҳуқуқни Ленин ишчи-деҳқонлар ҳокимияти сиёсатини амалга оширувчи, бу ҳукмронликни ҳимоя қилувчи ва мустаҳкамловчи қурол деб ҳисоблади ва шундай бўлиши учун қатъият билан курашди.

Россия Федерацияси ташкил этилгандан кейин ўтган беш йил мобайнида норматив характердаги анча декрет ва қарорлар чиқарилди. Советларнинг Бутуниттифоқ II ва III съездлари орасидаги (1917 йил ноябрь — 1918 йил январь) даврдаёқ 230 та декрет ва қарор чиқарилди. Шундан 23 тасини шахсан Ленин ёзган, қолганларининг кўпини таҳрир қилган. Владимир Ильич муҳим аҳамиятга эга бўлган ҳамма декрет ва қарорларни кўриб чиқар, донолик билан тузатиш ва аниқлик киритар эди.

Сиёсий-программ характердаги декретларни ҳамда пролетар давлатининг муҳим хусусиятлари ва вазифаларини ифодаловчи қарорларни кўпинча Лениннинг ўзи ёзар ёки таҳрир қилар эди. Жумладан сулҳ тўғрисидаги, ер ҳақидаги, табақалар ва гражданлик мансабларини ва шу сингариларни бекор қилиш тўғрисидаги декретларни, меҳнаткаш ва эксплуатация қилинган халқнинг ҳуқуқлари декларациясини шахсан Ленин ёзган. Буларда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг моҳияти тўла акс эттирилган. Шунингдек суд тўғрисидаги декретлар лойиҳалари ҳам Ленин томонидан тубдан қайта ишланиб, пухталанган. Ленин таҳриридан чиққан декрет ва қарорлар қисқа, аниқ ва мазмунан тўлалиги билан характерлидир.

1917—1923 йиллар мобайнида чиқарилган декретлар, айниқса Октябрь декретлари Ленин бошчилигидаги Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг социалистик ишлаб чиқариш муносабатларини вужудга келтириш ва мустаҳкамлаш юзасидан қилган ишларини яққол характерлайди. Бу декретларнинг ҳар бирида жуда чуқур ва атрофлича билимга эга бўлган ҳуқуқ фанини чуқур билган доҳийнинг фикрлари ифодаланган.

Декрет ёзаётганда ёки уни таҳрир қилаётганда Ленин ҳар бир модда, унинг ҳар бир сўзи революция ғалабаларини, меҳнаткашлар манфаатларини тўғри ифодалашига ва ҳимоя қилишига, уларнинг қонун чиқарувчи орган иродасини тўғри ва конкрет ифодалашига алоҳида эътибор берар эди. Бирор декретни Халқ Комиссарлари Совети муҳокамасига тайёрлар экан, Ленин унинг Совет ҳокимиятининг обрўси ва аҳамиятини таъкидлаб кўрсатадиган бўлишига, шу декретда амалга оширилмоқчи бўлган тадбирнинг сиёсий аҳамияти ҳаммага сезиларли бўлиб туришига ҳаммадан кўп эътибор берар эди. Бошқалар ёзган декретларга Ленин киритган тузатиш ва тўлдиришларнинг ҳаммаси коммунистик партиявийлик ва юридик мукаммаллик руҳи билан суғорилган.

Владимир Ильичнинг декретлар устида ишлаши унинг ишчи деҳқонлар ҳукумати чиқараётган қарорларга қанчалик зўр эътибор, сезгирлик ва донолик билан муносабатда бўлганлигини қайта-қайта тасдиқлайди.

Лениннинг омма билан мустаҳкам алоқада бўлганлиги, халқ фикрини, унинг дилидаги истак ва орзуларни яхши билганлиги ҳаммага аён. Турмушни, ҳаёт оқимини, халқни ва унинг умид-орзуларини беш бармоғидек яхши билганлиги учун ҳам Ленин меҳнаткашлар талаб ва истакларини дарҳол амалга оширишга киришар эди. Ленин ва у бошчилик қилаётган Халқ Комиссарлари Совети турмуш талаб қилган ва кун тартибига қўйган масалалар юзасидан айни вақтда декрет чиқариб турганлар. Ишчилар фикри ва таклифи асосида чиқарилган қонун лойиҳалари ва декретлар ҳам оз эмас.

1918 йили бир куни Халқ Комиссарлари Совети (ХКС) ишлар бошқармасига Петроград фабрикаларининг биридан бир ишчи аёл ариза билан келди. У аёл ҳомиладор аёлларга давлат нафақасини беришни қонунлаштириш тўғрисида истак билдирган эди. Шундан бир неча кун ўтар-ўтмас ўша аризанинг натижаси ўлароқ, Лениннинг иштироки билан, ҳомиладор аёлларга давлат нафақаси беришни тартибга солиш тўғрисида махсус декрет эълон қилинди.

Питер ишчиларидан бири бир куни Смольнийга меҳнат муҳофазасини кучайтириш зарурлиги тўғрисида ариза билан келди. Владимир Ильич ишчининг аризаси билан танишиб чиққач тегишли ходимларга «... уч кун ичида ишчилар меҳнатини муҳофаза қилиш тўғрисида декрет лойиҳасини тайёрлаш»ни буюрди.

Ленин совет аппаратининг обрўсини сақлаш ва ошира бориш ҳамда бу аппаратнинг нормал ишлашини таъминлаш мақсадида ёлғон гувоҳлик ва игво учун жавобгарликка тортиш тўғрисидаги қонун лойиҳасини маъқуллади.

Қонунларнинг ўз вақтида ишлаб чиқилиши ва чиқарилишига, эскириб қолган қонунларни қайта кўришга Ленин катта аҳамият берар эди. Масалан, ўғрилик ва олибсотарлик сингари хавфли жиноятларга қарши курашни кучайтириш мақсадида Ленин биринчи бўлиб, шу ҳақда чиқарилган ҳамма қонунларни қайта кўриб чиқишни, «ҳар қандай **ўғрилик** ва **давлат контролидан, назоратдан, ҳисобдан** бевосита ёки бавосита, ошкора ёки яширинча бўйинтовлашларга жазо бериш» тўғрисида таклиф киритди.

Совет қонунларининг бир хилда талқин этилиши ва оғишмай амалга оширилишига В. И. Ленин қанчалик аҳамият берганлиги ҳаммага маълум. Ленин ёзган жуда кўп ҳужжатлардан: хатлар, мақолалар, қонун лойиҳалари ва шу сингарилардан Совет ҳукумати декретларига ҳурмат билан қараш зарурлигини, «амалдаги тафовутлардан ва партияга аъзо-аъзомаслигидан» қатъий назар барча кишилар бу қонунларни сўзсиз бажаришлари шарт эканлигини Ленин ҳамиша таъкидлаб келганини биламиз.

В. И. Ленин тўпламларида қонунчиликка Ленин қандай муносабатда бўлганлигини, ўзбошимчаликнинг ҳар қандай кўринишларига қарши муросасизлик билан курашганини ва Совет ҳокимияти қонун-қоидаларига бўйсунмовчиларга шафқатсиз эканлигини характерлайдиган ҳужжатлар жуда кўп. Лениннинг ўзи социалистик қонунларни сақлашда шахсан ибрат кўрсатганлигини тасдиқлайдиган мисоллар ундан ҳам кўп. Ленин болалигидан то умрининг охиригача тартиблиликни севди ва ҳурмат қилди, подпольеда ишлаш ундаги бу хусусиятни яна анча чиниқтирган эди. Совет ҳукуматининг раҳбари вазифасига тайинлангач у, қонунларга қаттиқ риоя қилар ва бошқалардан, айниқса раҳбар партия ва совет ходимларидан ҳам, коммунистлардан ҳам худди шуни талаб этар эди. Ўз асарларида, доклад, нутқ ва суҳбатларида, ўрни келганда доим совет қонуни муқаддас ва бузилмас эканлигини уқтирар эди, пролетар давлатида ҳамма учун бир хилдаги қонун мавжудлигини ва бу қонуннинг бузилиши учун ҳамма баравар жавобгарлик ҳис қилиши кераклигини таъкидларди.

1919 йил қишда Данилов мануфактураси делегацияси Ленин ҳузурига келди. Делегация Лениндан ишчилар учун мануфактура улуши (паёк) масаласини ҳал қилиб беришини (аслида ҳал бўлган масалани бошқача ҳал қилишни) илтимос қилди. Делегациянинг бу ғайри-қонуний илтимосини Владимир Ильич рад қилди. Шу билан бирга рад қилишининг принципиал сабабларини делегацияга тушунтирди. Бу масала, деди Ленин, Марказий Ижроия Комитет Президиуми томонидан ҳал қилинган, Конституция бўйича у Халқ Комиссарлари Советидан юқори туради, шу сабабли ХКС раиси сифатида Ленин ҳам, ХКСнинг ўзи ҳам бу қарорни ўзгартираолмаймиз, бунга ҳаққимиз йўқ.

Бир вақт Лениндан «иш манфаатлари» йўлида «Совет муассасаларида ўриндошлик хизматини чегаралаш тўғрисида»ги декретга амал қилмай қўяқолсак бўлмасмикин, деб сўрашганда, Владимир Ильичнинг жаҳли чиқиб кетди ва у декретга хилоф иш қилиш мумкин эмас, бундан кейин яна бир марта шунақа таклиф киритсангиз судга берилясиз деди.

Қонунга хилоф равишда Ленинга ғамхўрлик қилиб, унинг моддий турмушини яхшилашга андак бўлса ҳам урингандардан Владимир Ильич қанчалик қаттиқ ранжишини қуйидаги бир мисол яққол ифодалайди. ХКС Ишлар мудири В. Д. Бонч-Бруевич бир куни Халқ Комиссарлари Советининг секретари Горьбуновнинг розилиги ва буйруғи билан Владимир Ильич маошига ҳар ойда 300 сўмдан қўшиб бериб туришни буюрди. Буни сезиб қолгач Ленин жуда аччиғланди ва шу хусусда бундай хат ёзди: «1918 йил, 23 май.

Халқ Комиссарлари Советининг Ишлар мудири Владимир Дмитреевич Бонч-Бруевичга

Менинг маошимни 1918 йил 1 мартдан бошлаб 500 сўмдан 800 сўмга қайси асосларга кўра оширилганини менга кўрсатиш тўғрисидаги қатъий талабимни бажармаганлигингиз учун ва менинг маошимни Советнинг секретари Николай Петрович Горбунов билан келишиб туриб ўзбошимчалик билан ошириб, Халқ Комиссарлари Советининг 1917 йил 23 ноябрдаги декретини очиқдан-очиқ бузиш каби ғайри-қонуний иш қилганингиз учун Сизга қаттиқ виговор эълон қиламан».

Лениннинг умумий тартиб-қоидаларга ҳам оддий кишилар қатори бўйсунишини унинг Румянцев музейи кутубхонасига ёзган хатидан ҳам билиш мумкин: «Агар, қоидаларга мувофиқ, справка китоблари уйга берилмаса, кутубхона ёпиқ бўлган вақтда бир кечага олиш мумкин бўлмасмикан. **Эрта билан қайтариб бераман».**

Совет қонунларини, социалистик қонунчиликни пропаганда қилиш масаласига Владимир Ильич катта эътибор берган. Бундай пропаганда, дер эди Ленин, қонунчиликни тушунтириш ва қонунлар обрўсини ошириш воситасигина бўлиб қолмай, шу билан бирга уларни мустаҳкамлаш воситаси ҳамдир. Шу мақсадда Владимир Ильич 1919 йилдаёқ Юстиция Халқ Комиссариатига «Совет республикаси қонунларини бажаринг» деган махсус брошюра чиқаришни таклиф этди. Ўртоқ Л. Фотиеванинг айтишича, бу брошюрани Ленин юксак қадрлар ва Совнарком йиғилишларида кўпинча ундан цитаталар келтирар, Халқ Комиссарларига шу брошюрани эслатиб турар, ўзи эса уни ҳамиша ёнида олиб юрар экан.

Хулоса қилиб айтганда Лениннинг ҳаёти ва бутун иш ва ижодий фаолияти пролетариат диктатураси қонун-қоидаларига оғишмай амал қилишнинг тимсолидир. Социалистик қонунчиликнинг андак бўлса ҳам бўшаштирилиши, қонунларга салпал бўлса ҳам бўйсунмаслик ва уларни бузиш—пролетариат диктатурасини кучсизлантиради ва бу душманларга қўл келади, деб қайта-қайта уқтирар эди Ленин. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет ҳукумати доҳийнинг мана шу доно сўзларига оғишмай амал қилиб келмоқдалар, социалистик қонунчиликни ҳар томонлама мустаҳкамлаш ва унинг обрўсини ошириш чораларини кўрмоқдалар.

КПСС XX—XXI съезди қарорларида, партия ва ҳукуматимизнинг кейинги вақтларда социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш ҳақидаги тадбирларида ана шу ленинча ғоялар ўз ифодасини топмоқда.

В. УМАРОВ,
И. СТЕРНИК.

Чигит экишга ҳамма нарса тахт бўлсин!

Бекободда чигит экиш бошланди

БЕКОБОД, 1 апрель. (Телефон орқали олинди). Ерни, техникани кўкламга шай қилиб қўйган Бекобод район пахтакорлари об-ҳавонинг қулай кунларидан тўла ва унумли фойдаланиб, баҳорикор ерларга танлаб чигит экишни бошлаб юбордилар.

Кеча Навоий номли, Дзержинский номли, Ленин номли, «Победа» колхозларида, 1 ва 2-«Далварзин» совхозларида 50 га яқин агрегат ишлади ва район бўйича 200 гектардан ортиқ ерга сифатли қилиб чигит экилди. Айниқса, Навоий номли колхозда иш қизғин. Бу колхозда бир кунда 50 гектар ерга чигит экилганлиги қувончлидир.

Район пахтакорлари чигит экишни 10 иш кунида сифатли тамомлаш учун астойдил курашмоқдалар.

Тепалик эди, пахтазорга айланди

— Киши қилаётган иши, меҳнати яхши натижа бераётганлигини кўрган сари яна ҳам берилиб меҳнат қилаверади, — дейди ўз бригадаси аъзоларининг бу йилги режалари тўғрисида ҳикоя қилар экан, Мўминбек ота Жуманов, — бир вақтлар ана шу ерлар ўнқир-чўнқир тепаликлардан иборат бўлиб, «Минг тепа» деб аташарди. Техникани садағаси кетсанг арзийди. Қудратли бульдозер, скреперлар оғиримизни енгил қилди. Астойдил ҳаракат қилган эдик, бир йилнинг ўзидаёқ 75 гектар ер ўзлаштирилди. Бу воқеа бундан икки йил бурун бўлган эди. Янги очилган ердаги бригадага мени бошлиқ қилиб тайинлашди. Дастлабки йилиёқ натижа ёмон бўлмади. Ҳар гектар ердан 23 центнердан ҳосил топширдик.

Бригада аъзолари келгуси йили ҳам тепаликка ҳужум қилишни давом эттирдилар. Шундай қилиб, ҳозир бригаданинг экин майдони 150 гектарга етказилди.

Оққўрғон районидаги Тельман номли колхознинг ўртоқ Жуманов бошлиқ бригадасида кўклам экиш кампаниясига тайёргарлик ҳар тарафлама қизитиб юборилди. Бригада аъзолари ер ва техникани экишга шай қилиб қўйдилар. Ҳозирги кунда айрим ерлар бороналанмоқда, далага ўғит ташиб чиқариш давом эттирилмоқда.

Райондаги «Ленинобод» колхозининг ўртоқ Ш. Обидов бошлиқ бригадаси далаларида ҳам бўлдик. Бу бригада аъзолари 105 гектар ерга чигит экиб ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил топшириш мажбуриятини олганлар. Ариқ-зовурларни тозалаш сифатли ўтказилди. Ҳозиргача 300 тоннадан ортиқ ўғит жамғарилди.

Н. МАДАМИНОВ,
З. АБДУРАҲМОНОВ.

БЕКОБОДЛИКЛАР БЎКА РАЙОНИ ПАХТА ДАЛАЛАРИДА

Техникани қайта-қайта текширинг

Техника, квадрат-уялаб чигит экувчи экипаж мавсумга ҳар тарафлама тахт қилинмаган, маҳаллий ўғит ташиб чиқариш, ариқ-зовурларни тозалаш соҳасида қатор камчиликларга йўл қўйилмоқда.

Бу йил Бекобод райони билан мусобақалашган Бўка райони пахта далаларини айланар эканмиз, ана шундай хулосага келдик. Лекин районнинг айрим раҳбарлари, колхоз раислари, партия ташкилотларининг секретарлари экиш ишларини қисқа муддатда, сифатли ўтказишга халақит берадиган бундай камчиликларни тўла ҳис қилмаётирлар. Ҳамма нарса шай, фурсат келиши биланоқ ҳеч бир тўсиқсиз экишни бошлаб юбораверамиз, деб хотиржам юрибдилар.

РТС директори ўртоқ Живодеров билан бўлган суҳбатни олайлик. Унинг айтишига қараганда ҳозир РТСда деярлик иш йўқ. Ҳамма техника ремонт қилиб колхозларга жўнатиб юборилган. Жумладан 69 та ДТ-54 тракторидан 66 таси, 97 та ДТ-24 тракторидан 95 таси, 215 та универсалнинг ҳаммаси, 234 сеялка ва бошқа қишлоқ хўжалик техникаси мавсумни кутиб турибди.

Кошки эди директорнинг бу гаплари тўғри бўлса. Колхозларни айлана бошлагач, ҳали қатор техника, айниқса сеялкалар чигит экишга тайёр эмаслигини кўриб афсусландик. Охунбобоев номли колхознинг бригада механиги Ким Петр 14 та ҳайдов трактори, 5 та чопиқ трактори бор, буларни яхшилаб ремонт қилдик, деди. Лекин ҳақиқат шундай бўлиб чиқмади. Сеялкаларни айтмайсизми? Тайёр сеялкалар ҳалигача тракторга тиркалмабди. Бунинг устига яхши созланмаган, маркерлар етишмайди, қатор ораларининг кенглиги 55—65 сантиметргача боради. 75-номерли универсал экишга яроқсиз ҳолда ётибди. Муфтини созлаб баъзи бир деталларини алмаштириш керак. ДТ-24 тракторининг ҳам деталлари «талон-торож» қилиниб бир чеккага суриб қўйилган. Далаларни айланиб қизиқ бир манзарага дуч келдик: бульдозерга тиркалган трактор синиб қолибди, ҳозиржавоб тракторчилар дарҳол борона қилаётган тракторни тўхтатиб, унинг деталларини бунга олиб қўяяптилар. Ахир бундан нима фойда?

Бу йил колхозлар сектори бўйича 104 агрегат аъзоси билан машғулот ўтказилиб, квадрат-уялаб чигит экиш усуллари ўргатилди. Бироқ, юқорида кўриб турганимиздек, техника тўла тайёрланмаган, амалий машғулот ўтказиш талабга жавоб бермайди. Биргина бу колхозда эмас, «XIX партсъезд», «XX партсъезд», «Октябрь 40 йиллиги», «Ленинобод» колхозларида ҳам шундай аҳволни кўрамиз.

Пахта етиштириш ишига салмоқли ҳисса қўшадиган «Бўка» совхозида аҳвол қандай? Совхоз 1800 гектар ерга чигит экади. Ҳар гектаридан 23,3 центнердан ҳосил етиштириш, давлатга 4200 тонна пахта топшириш мажбурияти олинган. 900 гектар ерга квадрат-уялаб экиш, 1800 гектар ернинг ғўзасини икки томонлама ишлаб, 1,5 минг тонна пахтани машинада теришга аҳд қилган совхоз пахтакорлари шу мажбуриятга яраша тайёргарлик кўраётирлар деб айтиб бўлмайди.

Биз ўртоқ Мирзабоев бошлиқ 2-бўлимнинг техника сақланадиган саройидамиз. Бўлимнинг тайёргарлиги билан атрофлича қизиқдик. Бу ерда агрегатларга кишилар биркитилган-у, лекин улар билан далада амалий машғулот ўтказилмабди. Бўлим агрономи Ўрозбоев ҳақиқий аҳволдан хабарсиз. Далада нима иш қилинаяпти, билмайди, ҳисоб-китоб ишлари ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Шуниси ачинарликки, агроном тайёр деб ишонтирган 12 та сеялка текшириб кўрилганда уларнинг кўпи яроқсизлиги билинди.

Районга хос бўлган камчиликлардан яна шуларни айтиш мумкинки, хўжаликларда ер текислашда грейдерлар, бульдозерлардан фойдаланилмаяпти, қўл кучига зўр берилмоқда. Техника етарли бўлган бир шароитда бундай қилиниши бизни ажаблантирди. Маҳаллий ўғит тўплаш айниқса қониқарсиз. План бўйича 135 минг тонна маҳаллий ўғит тўпланиб далага ташиб чиқарилиши керак эди. Ҳозиргача атиги 48 минг тонна ўғит тўпланибди. «XX партсъезд» колхози далаларини айланар эканмиз, бирон ерда ҳам ўғит ташиб чиқарилаётганини кўрмадик. Шуниси ачинарликки, маҳаллий ўғит ўраларга кўмиб, чиритиб қўйилмаётир. Тўғридан-тўғри молхонадан хас-хус билан бирга чиқарилиб у ер, бу ерга уйиб қўйилган. Бундай ўғитнинг фойдасидан зиёни кўпроқ бўлади: ерга солинганида бегона ўт кўпайиб кетади. Ариқ-зовурларни тозалаш ҳам суст.

Бу йил Бўка райони пахтакорлари зиммасига катта масъулиятли вазифа юклатилган. Давлатга 33500 тонна пахта топширилиши керак. Катта-катта майдонларга чигит квадрат-уялаб экилади, у ерларнинг пахтаси машинада терилади. Ана шу мажбуриятни бажариш йўлида бир қатор ишлар амалга оширилган. Биз буни инкор қилмаймиз. Ҳозир об-ҳаво шароити дамба-дам ўзгариб турибди. Вазифа кунлар жўнашиб кетиши биланоқ ҳар бир қулай фурсатдан фойдаланиб, чигитни қисқа муддатда экиб олишдан иборат. Бунинг учун эса агрегат шай бўлиши лозим. Бўкаликлар ана шуни ҳисобга олиб техника тайёргарлигини яна бир бор текшириб, аниқланган камчиликларни тугатиш учун шошилинч чора кўришлари керак.

Биз чорва фермаларида ҳам бўлдик, бу соҳада ҳам камчиликлар кўп. Ем-хашак танқислиги туфайли кам сут соғиб олинмоқда, фермаларда механизация ишларига эътибор берилмас экан. Натижада маҳсулот таннархи ортиб кетаяпти. «Ленин йўли», Ильич номли колхозларда бир килограмм мол гўшти 43—48 сўмга тушганлигини қандай баҳолаш мумкин?

Ишонамизки, Бўка райони пахтакорлари биз аниқлаган камчиликларни қисқа кунда бартараф қилиб, чигит экишни сифатли ўтказадилар, хўжаликни комплекс ривожлантириб, маҳсулот етиштиришни кўпайтиришда янгидан-янги ютуқларни қўлга киритадилар.

Т. АБДУЛЛАЕВ,
Бекобод район партия комитетининг секретари.

Қ. ЎРМОНОВ,
Бекобод РТСининг директори.

М. НУМОНОВ,
Дзержинский номли колхознинг бош агрономи.

Н. РИХСИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Ижодий меҳнат кишилари

ПЕДАГОГ ОЛИМ

Тошкентдаги Низомий номли Давлат педагогика институти ўқитувчилари ва студентлари коллективи бугун институт педагогика кафедрасининг мудири Сиддиқ Ражабовнинг туғилганига 50 йил ва илмий-ижодий фаолияти бошланганига 30 йил тўлишини нишонлайди.

Сиддиқ Ражабов узоқ йиллар давомида педагогика фанлари соҳасида илмий-тадқиқот ва амалий ишлар олиб бориб, Ўрта Осиёнинг биринчи фан доктори ва РСФСР Педагогика фанлари академиясининг ўзбеклардан чиққан биринчи корреспондент аъзоси даражасига кўтарилди. Педагогика муассасаларида кўп йиллар мобайнида олиб борилган амалий, илмий ва раҳбарлик ишлари натижасида тўпланган бой материалларини марксистик илмий методология асосида систематлаштирган олим халқ маорифи тарихи, назарияси ва практикасига оид кўп асарлар ёзди. У 1941 йилда «XIX аср охири ва XX аср бошларида Бухорода мактаб ва маориф» темасидаги илмий асари учун педагогика фанлари кандидати деган илмий унвон олишга муяссар бўлди.

Сиддиқ Ражабовичнинг «Ўзбекистонда совет мактаби қурилиши тарихидан», «Ўзбекистонда совет мактаби тарихига доир» деган йирик монографиялари ўзбек маданиятини ривожлантиришга қўшилган муносиб ҳисса бўлди. Улар педагогика соҳасида иш олиб бораётган тадқиқотчилар, ўқитувчилар ва студентларга қўлланма бўлиб хизмат қилмоқда. Сиддиқ Ражабов Н. Гончаров, Б. Есипов кабн рус профессорлари томонидан ёзилган дарсликларни маҳаллий материаллар билан бойитиб таржима қилиб нашр эттирган. Унинг 27 илмий асари, бир канча мақолалари Ўзбекистон Давлат нашриёти ўқув-педагогик нашриётлари, газета ва журналларда босилиб чиққандир.

Педагогика фанлари доктори, РСФСР Педагогика фанлари академиясининг корреспондент аъзоси Сиддиқ Ражабович Ражабов республикамиздаги маориф ташкилотларининг ишларига ўзининг жўшқин ижодий фаолияти ва илмий ишлари билан яқиндан ёрдам бериб келмоқда.

А. ПЎЛАТОВ.

Хушхабарлар

Ўрта Чирчиқ районидаги 3-ўрта мактаб бадиий ҳаваскорлик тўгараги учун рубоб, тамбур, ғижжак, чилдирма, най, дутор, аккардеон каби бир неча музика асбоби сотиб олиниб, халқ чолғу асбоблари оркестри тузилган эди. Ҳозир ўқувчилар асбобларни чалишни ўрганиб, мустақил концерт программаси тайёрладилар.

Н. Баркашев.

Шу райондаги 15-мактаб ўқувчилари Куйбишев номли колхоздан 20 гектар ер олиб, маккажўхори экишга аҳд қилдилар. Ўқувчилар меҳнат бригадалари колхознинг 100 та товуғини, 10 та қуёнини ва бир қути қуртини боқиб берадилар.

Р. Муҳитдинов.

Чиноз районидаги 31-мактабда музика, хор, драма, физика, математика, расм, тикувчилик тўгараклари яхши ишлаётир. Киров номли колхоз ёрдами билан ташкил этилган мактаб устахоналарида ҳам ишлар қизғин бораётир. Ўқувчилар мустақил равишда кийим-кечак тикишни, вешалка, скамейка, этажерка, стол-стуллар ясашни ўрганганлар.

Б. Рамазонов.

Оҳангарондаги 15-мактаб бадиий ҳаваскорлар коллективи В. И. Ленин туғилган куннинг 90 йиллигига атаб, махсус концерт программаси тайёрладилар. Ёш ҳаваскорларнинг чиқиши томошабинларга жуда манзур бўлди.

Э. Нишонов.

АЛОҚА ХОДИМЛАРИ СИЗГА ҚАНДАЙ ХИЗМАТ ҚИЛМОҚДА?

Ёш почтальон

Бу ёш йигит «Победа» колхозининг ғайратли почтальонларидан бири ҳисобланади. У ҳар куни 1500 дан ортиқ газетани уйма-уй юриб эгаларига тарқатиб чиқади. 300 га яқин колхозчига эса «Муштум» журналини беради. Колхоз правлениеси почтальон Абубакир Болтабоевга от ва велосипед биркитиб қўйган. У мактабларни, кутубхоналарни ҳам газета-журналлар билан ўз вақтида таъминлаб турибди.

Суратда: Сирдарё районидаги «Победа» колхозининг ёш почтальони ўртоқ А. Болтабоев.
Ш. Айнабеков фотоси.

УНИ ҲАММА ҲУРМАТ ҚИЛАДИ

Махан ота Жуманов 20 йилдан бери Киров номли колхозда почтальонлик қилиб келади. У обуначиларга маданий хизмат кўрсатиши билан ҳамманинг ҳурматига сазовор бўлган.

Махан ота «Қизил Ўзбекистон», «Тошкент ҳақиқати» газеталарининг янги сонларини ўша куннинг ўзида эгаларига топшириши орқасида бир йилнинг ичида обуначиларнинг сони бир ярим бараварга кўпайди. Ҳозир колхоздаги 500 дан ортиқ кишининг ҳар бири 3—4 тадан газета олади.

Т. Имомов.
Чиноз райони.

ОРТИҚЧА ТАШВИШ ЭМИШ

«Социализм» совхози ишчилар поселкасидаги алоқа бўлимида газета-журналлар билан савдо қилиш ҳалигача яхши йўлга қўйилмаган. Бу ҳақда алоқа бўлимининг бошлиғи ўртоқ Нина Пичонкинага бир неча бор айтдик. Лекин у «менга ортиқча ташвиш керак эмас» деб жавоб беришдан нарига ўтмаётир.

Ж. Саримсоқов,
19-қурилиш-монтаж бошқармасининг ишчиси.

Бекободдаги қишлоқ хўжалигини механизациялаш 4-билим юртида механик-ҳайдовчилар тайёрлаш курси очилган. Бу курсда Турсуной Охунова изидан бораётган 30 ўзбек қизи таълим олмоқда. Суратда: ўқитувчи ўртоқ И. Абдураматов турсунойчиларга пахта териш машинаси қисмларини тушунтирмоқда.

В. Кожевников фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

КВАДРАТЛАРНИНГ АНИҚ БЎЛИШИ КАДРЛАРГА БОҒЛИҚ

Эрта эксанг эрта йиғасан, дейишади деҳқонлар. Бироқ ҳозирги кунда бу мақол билангина чекланмай, яхши эксанг, яхши йиғасан, деган шиорни ўртага ташлаш керак. Шу кунларда областимиздаги барча колхоз, совхозлар дала ишларини қизитиб, чигит экиш кампаниясига пухта тайёрланмоқдалар. Асосий майдонларга квадрат-уялаб чигит экиш мўлжалланаётир.

Областимиз пахтакорлари етти йилликнинг иккинчи йилида пахтачиликни комплекс механизациялаш юзасидан катта мажбурият олдилар. 130 минг гектар ерга квадрат-уялаб чигит экишга, 155 минг гектар ернинг ғўзасини кетмонсиз парвариш қилишга, 185 минг гектар ернинг ғўзасини икки томонлама парвариш қилишга қарор қилдилар. Бу вазифаларни муваффақиятли ҳал қилиш пахтакорлардан анча куч ва ғайрат сарфлашни талаб қилади.

Янгийўл районидаги Сталин номли колхозда маккажўхори экиш бошланди. Бу йил колхозда 125 гектар ерга квадрат-уялаб маккажўхори экилади. Суратда: сеялкачи М. Эламов (чапда) ва контролер К. Эргашев ўртоқлар режа симини созламоқдалар. Қ. Розиқов фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

1959 йилда чигит экишга ҳар томонлама пухта ҳозирлик кўриб, яхши билим ва малакага эга бўлган кадрлар билан режа сими тортиб чигит эккан хўжаликлар йил охирида жуда яхши натижаларни қўлга киритдилар. Ҳосил мўл, унинг таннархи арзон бўлди. Шунинг учун бу йил ҳам чигитни, шунингдек маккажўхорини квадрат-уялаб экишга пухта тайёрланиш керак.

Ҳаммага аёнки, бу иш айни шу кунларда бажарилади. Бироқ айрим хўжаликлар ҳозирги ғанимат кунлардан унумли фойдаланмаётирлар. Мавжуд техникани, ерни квадрат-уялаб экишга тахт қилиб қўймаётирлар, кадрлар танлашга эътиборсизлик билан қаралмоқда. Буни шундан ҳам билиш мумкинки, шу маҳалгача квадрат-уялаб чигит экувчи агрегатларда ишлайдиган кадрлар етишмайди, колхозларда 1030, совхозларда эса 542 киши бу соҳага жалб қилинмаган. Бу иш айниқса «Оққўрғон» совхозида ҳаддан ташқари пайсалга солинаётир. Ҳозиргача 450 киши ўрнига фақат 350 киши, «Фарҳод» совхозида эса 368 ўрнига 300 киши танланган.

Ўрта Чирчиқ ва Чиноз районларида ҳам аҳвол ана шундай. Район раҳбарлари, колхоз правлениелари ва партия ташкилотлари чигитни квадрат-уялаб экадиган агрегатларда ишлаш учун ўз ишини яхши билган кадрлар танламаётирлар. Ўрта Чирчиқ районида 1337 ўрнига 917, Чиноз районида эса 544 ўрнига 460 киши танланганлиги бунинг далили бўла олади.

Аҳвол шундай экан, яқин икки-уч кун ичида ҳамма жойда кадрлар танлашни тугаллаб, уларни ўзларига топширилган ишни пухта бажара оладиган қилиб тайёрлашга зудлик билан киришиш керак. Ҳар бир агрегат, унда ишлайдиган кадрлар бригадаларга, бўлимларга ҳозирданоқ бириктириб қўйилиши лозим.

Область колхоз ва совхозларида кадрлар билан амалий машғулот ўтказиш мутлақо қониқарсиз бормоқда. Гулистон районида эса 1617 кишидан фақатгина 710 киши тайёрланган. Текшириш натижасида бу кадрларнинг ҳам бир қисми чигитни квадрат-уялаб экадиган агрегатларда ишлаш учун етарли билим ва тажрибага эга эмаслиги аниқланди. Бундай аҳволни районнинг Сталин номли, «Ленинизм», «Ленинград» ва бошқа колхозларида ҳам учратиш мумкин. Иш бошлашга тайёр деб ҳисобланган ана шу кадрлар бригадаларга биркитиб қўйилмаган. Уларнинг бир қисми чигит экиш даврида қандай вазифани бажариши кераклигини ҳам билмайди. Кўриниб турибдики, юқоридаги колхозларнинг правлениелари ва партия ташкилотлари кадрлар ўқишини хўжа кўрсингагина ташкил қилганлар.

Бу йилги баҳорнинг сернамроқ, салқинроқ келиши пахтакорлардан экишга ўтган йиллардагига нисбатан анча пухта тайёргарлик кўришни талаб этмоқда. Демак ҳамма хўжаликларда «ҳали вақт бор, иш қизиб кетгандан кейин ҳар қандай вазифани йўл-йўлакай ҳал қилаверамиз», деган кайфиятга хотима бериб, ерни экишга тайёрлашни кучайтириб юбориш зарур. Бунинг учун яқин 2 — 3 кун ичида ҳамма жойда чигитни квадрат-уялаб экадиган агрегатларда ишловчи кишилар билан назарий ва амалий машғулотлар ўтказишни тугаллаш лозим. Шунга эришиш керакки, ҳар бир механизатор, агрегатда ишловчи ҳар бир кадр экишнинг дастлабки кунлариданоқ ўз ишига пишиқ бўлсин, ишда нуқсонларга йўл қўйилмасин, экиш жадал бориб, ҳамма карталарда квадратлар аниқ чиқсин. Ҳозирги кунда областимиз пахтакорлари олдида турган энг муҳим вазифалардан бири — ана шу.

М. ЭГАМБЕРДИЕВ,
область партия комитети қишлоқ хўжалик бўлими мудирининг ўринбосари.

МАТБУОТ ОБЗОРИ

Яхши ташаббус

Биз Янгийўл консерва заводининг кўп цехларида бўлдик. Ишлаб чиқариш процессларини кўздан кечирдик. Бу ерда бизга ҳамма нарсадан кўпроқ завод кишилари ёқиб қолди. Ишчи ва хизматчиларнинг бир-бирларига қилган хушмуомалалари, топширилган ишни садоқат билан бажаришларини ҳар қанча мақтаса арзийди.

Завод ҳовлисини, цехларнинг тоза ва озодалигини айтмайсизми? Ҳаммаёқ ёғ ялагудек, эҳтимол бу ерда шипирувчилар кўп бўлса керак? Улар анчадан бери йўқ. Ишчи ва хизматчиларнинг ўзлари озодалик учун курашадилар. Улар ҳовли, йўлкаларни, цех атрофларини тозалайдилар. Дарахт кўчатлари ўтқазиб, завод территориясини кўркам қилмоқдалар. Бош механик Григорий Тюшдан тортиб, кекса ишчиларгача — ҳамма ободонлаштиришда актив қатнашаётир. Буларнинг ташаббуси билан минглаб туп дарахт кўчатлари ўтқазилиб, парвариш қилинган, гулзорлар ташкил этилган.

Биз цехларни айланиб, агитпунктга кирдик. Бу ернинг ҳавоси тоза. Атроф озода экан. Кўзимиз район «Ленинское знамя» газетасига тушди. Унинг бир бети шу корхонага бағишланибди. «Заводимизни севамиз, шуҳратини оширамиз» деган катта сарлавҳа остида босилган материалларни ўқиб, коллективга яна ҳурматимиз ошди. Саҳифада сок тайёрлаш цехининг ишчиси Мария Заиканинг фото сурати босилган. У ҳам бошқалар каби иш жойини доимо озода сақлаб, кундалик нормасини бир ярим баравар бажарар экан.

«Ленинское знамя» корхоналарда ишлаб чиқариш маданиятини оширишга доир материалларни ўз саҳифаларида кенг ёритмоқда. Турли касб эгалари газета орқали тажрибаларини ўртоқлашиш билан бирга, корхоналарда иш маданиятини ошириш йўлида ўзларининг фикр ва истакларини айтмоқдалар. Камчиликларни танқид қилиб, уларни тузатишга жамоатчилик фикрини қаратаётирлар.

Гапнинг очиғини айтганда авваллари бу темада ҳеч нарса ёзилмасди. Редакция ходимлари саноат корхоналарини бир ёқлама, фақат планнинг бажарилиши масалаларини ёритиш билан кифояланар эдилар. Газетхонларнинг конференцияларида редакциянинг бу услуби танқид қилинди. Маданий-маиший темаларда ёзиб туришни унутмаслик зарурлиги ҳақида анча гапирилди.

Орадан кўп вақт ўтмай ўқувчилар талаби асосида газетада бошмақола берилди. Шундан кейин редакция жойлардан кўплаб хат олди. Бу мактубларда қизиқарли фактлар кўп эди. Уларнинг бирида ичкилик ичиб, коллективнинг шаънига доғ тушираётганлар ҳақида гапирилган бўлса, бошқасида эса баъзи ошхона, чойхоналарда озодаликка эътибор қилинмаётганлиги ёзилган.

Редакцияда хатлардан кўп фойдаланиладиган бўлди. «Газетхонларимизнинг хатлари» рубрикаси остида системали равишда хатхабарлар эълон қилиниб турибди. Журналистлар корхоналарда бўлиб, ишчилар билан суҳбатлашиб, мақола ёзишларида уларга яқиндан ёрдам қилдилар.

Ҳа, хатлар бўлимининг иши ҳам кўпайиб қолди. Редакция шаҳар корхоналари бўйича мунтазам рейд ўтказиб туришни лозим топди. Район партия комитети редакциянинг ташаббусини қўллаб-қувватлади.

Мана, корхоналарда ўтказилган рейд бригадаларнинг материаллари кўрина бошлади. Жумладан «Бугунги рейдимиз пахта заводида» «шапка»си остида қизиқарли материаллар босилди.

Рейд бригадасининг аъзолари пойафзал фабрикасида бўлганларида кўп комсомол ва ёшларнинг қўлига қизил лента боғлаб олиб тартиб сақлаб турганликларидан хурсанд бўлишди. Улар цехларни озода тутишда катта хизмат қилишади. Цехларни тозалаш юзасидан шанбаликлар ўтказадилар. Пол ювиб, эшик, деразаларнинг чангларини артадилар, йўлкаларни шипирадилар.

«Ишчилар, — деб ёзади газета, — **тартиб сақлашга қаттиқ киришдилар. Цехга бирон киши ҳам ифлос оёқ кийимида кирмайди. Коллектив ҳамжиҳат. Фидокорона меҳнат қилаётир».**

Рейд қатнашчилари камчиликлар ҳақида ҳам ёзишган. Фабрикада маданий дам олиш учун тўла шароит яратилиб берилмаган. Қизил бурчак хонаси омборхонага айлантирилган. Кутубхона ишламайди. Ётоқхонада тартиб йўқ. Комендант ўртоқ Кожиевнинг айби билан кўрпа-ёстиқ ва чойшаблар ўз вақтида ювилиб, алмаштирилмайди. Умувальниклар тешилиб кетган.

Газетанинг «Кишилар ҳақида ғамхўрлик қилиш — майда иш эмас» деган «шапка» остида берилган рейд материалида ғишт заводлари бошқармасидаги камчиликлар очиб ташланган.

Шаҳар Советининг депутати А. Иванова, смена мастери М. Зезикало, деворий газета редактори А. Бурсев, ғишт терувчи В. Шпахт ва бошқалар ўз материалларида айрим ишчиларнинг ичкиликбозликка берилиб кетганлиги, цехларда қайнаган сувнинг йўқлиги, магазинларда соғлиқни сақлаш қоидаларига риоя қилинмаётганлиги, ҳаммомларнинг яхши ишламаётганлигини фактлар асосида кўрсатиб, бунинг учун айбдор бўлган кишиларни қаттиқ танқид қилганлар.

Газета рейд бригадасининг аъзоларига қарата ёзган бир хатида бундай дейди:

«Сизлар кўпгина камчиликларни очиб ташладингиз. Эндиги асосий вазифа ана шу аниқланган камчиликларни йўқотишга актив қатнашишдан иборат. Коллектив фикри билан ҳисоблашмаётган, ўз корхонаси шуҳратига доғ тушираётганларни танқид қилиб, камчиликларни кўрсатиб берингиз. Редакция билан доимо алоқада бўлингиз!».

Газета редакцияси корхоналарда рейдлар ўтказиб, ишчи, хизматчилар ҳисобига мухбирларни кўпайтирди. Рейдларда қатнашганларнинг жуда кўпчилиги эндиликда газетанинг актив мухбирлари бўлиб қолдилар. Шунинг учун ҳам редакция қисқа вақтда 10дан ортиқ рейд ўтказди.

Янгийўл шаҳрининг корхоналарида газета рейди юрибди. Рейд аъзоларининг ишига муваффақият тилаймиз.

М. ҒОЗИЕВ.

Қисқа сатрларда

* **Оржоникидзе.** «Қизил Ўзбекистон» колхозида яқинда янги хўжалик моллари магазини, нонвойхона, тикувчилик устахонаси ва сартарошхона бинолари қуриб битказилиб, ишга туширилди. Ҳозир бу муассасалар қишлоқ аҳолисига яхши маданий хизмат кўрсатмоқда.

С. Мирзалиев.

* **Тошкент.** Октябрь район маданият уйида бичиш-тикиш тўгараги қатнашчилари тиккан кийим-кечаклар виставкаси очилди. Виставка экспонатлари тўгарак қатнашчилари чеварликни яхши эгаллаганликларини кўрсатиб турибди.

А. Мирзааҳмедов.

* **Сирдарё.** «Малик» совхозида 3 гектар ерга қишлоқ хўжалик машиналари сақланадиган гараж қуриб битказилди. Гаражда слесарлик бўлими ҳам очилди.

Шунингдек, райондаги Куйбишев номли колхозда янги озиқ-овқат магазини ишга туширилди.

А. Кўчаров,
О. Қурбонов.

* **Гулистон.** «Коммуна» колхозида тахта тилиш цехи қурилди. Цех уй-жой қураётган хўжаликлар, колхоз эҳтиёжлари учун турли размерда тахта тайёрлаб бермоқда.

Район марказида ўзига-ўзи хизмат қилувчи янги китоб магазини очилди.

Ф. Нишонбоев,
Б. Соибназаров.

* **Оққўрғон.** Ленин номли колхозда янги радиоузел ишга туширилди. Бу радиоузел 400 дан ортиқ точкага хизмат қилмоқда.

Ҳ. Аҳмедов.

Ботвинник—Таль матчи

31 мартда жаҳон биринчилиги учун гроссмейстерлар М. Ботвинник ва М. Таль ўртасидаги шахмат матчининг 8-партияси ўйналди. М. Ботвинник оқ доналар билан ўйнади. Рақиблар эски ҳинд ҳимоясини қўлландилар. Бу сафар ҳам Таль тез юришлар қилиб рақибини цейтнотда қолдирди. Вақт тиғиз келганда жаҳон чемпиони ноаниқ юриб, ўз устинлигини йўқотиб қўйди. Ўйин мураккаб ҳолда кечиктирилди. Ботвинникда 5 та пиёда ва бир от қолган. Талда эса 3 пиёда ҳамда бир руҳ бор. Рақиблар кеча бу ўйинни давом эттирдилар.

Телевизор экранида

2 АПРЕЛДА

18.00. «Пахтакор» (Тошкент) — «Адмиралтеец» (Ленинград) футбол командалари ўртасидаги ўртоқлик учрашуви олиб кўрсатилади.

19.00. М. Светлов «20 йилдан сўнг» Сталин номли пионерлар саройи драма тўгарагининг телепостановкаси (рус тилида)

19.50. Сўнгги ахборот.

20.10. Франция куйлари.

20.25. Бадиий фильм — «Сени излайман».

22.05. «Баҳор» ансамблининг концерти.

Тошкент янгиликлари

Ҳаво йўлларида янги маршрутлар

ИЛ—18 турбовинтли биринчи пассажир авиаэкспресси Тошкент — Адлер — Тошкент машқ сафаридан қайтиб келди. Самолетни Граждан ҳаво флоти Москва бошқармасининг учувчи инструктори Г. М. Парамонов раҳбарлигида корабль командири В. В. Коршак, иккинчи учувчи М. Нуриддинов, бортмеханик И. Р. Беленьков, штурман В. И. Кулеш ва бортрадист В. И. Бисовлардан иборат экипаж бошқарди.

Тошкентдан Адлерга қадар 2900 километр масофани самолет 4 соат 30 минут ичида учиб ўтади. Самолетнинг шинам салонларида 85 пассажир жойлашади.

ИЛ—18 самолетлари Тошкент — Иркутск, Тошкент — Новосибирск, Тошкент — Адлер трассалари бўйича яқинда мунтазам қатнайдиган бўлади. (ЎзТАГ).

„ГАНА САДОЛАРИ“

Ўзбекистон Давлат бадиий адабиёт нашриёти ёш Гана республикаси шоир ва ёзувчиларининг асарлар тўпламини рус тилида босиб чиқарди. «Гана садолари» тўпламига 20 дан ортиқ таниқли ёзувчининг шеър, ҳикоя ва эртаклари киритилган. Бу асарлар орасида Осиё ва Африка ёзувчиларининг Тошкент конференциясида қатнашган Эфуа Теодора Сатерленд ва Камерон Дуоду асарлари ҳам бор.

СОҒЛИҚ УНИВЕРСИТЕТИ

Тошкент шаҳар сиёсий маориф уйи ҳузурида пойтахтимиз медицина ходимлари учун соғлиқ университети ташкил қилинди. Биринчи машғулотда университет ректори, медицина фанлари доктори профессор Н. Г. Гаспарян тингловчиларни университет олдига қўйилган вазифалар ва унинг программаси билан таништирди. Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министри ўринбосари К. Зокиров етти йилликда республикада медицинанинг ривожланиши перспективалари ҳақида батафсил сўзлаб берди. Профессор С. Масумовнинг «Юрак касалликларини даволаш соҳасида совет медицина фанининг ютуқлари» деган темада ўқилган лекцияси зўр қизиқиш билан тингланди.

Университетнинг навбатдаги машғулотларида «В. И. Ленин — халқ соғлигининг буюк ғамхўри», «Етти йилликда совет медицинаси» каби ва бошқа қизиқарли темаларда лекциялар ўқиш планлаштирилган. Улуғ доҳи туғилган куннинг 90 йиллигига бағишлаб медицина кечаси ўтказиш учун тайёргарлик кўрилмоқда.

Соғлиқ университети 2 йилга мўлжалланган бўлиб, машғулотлар ойига икки марта ўтказиб турилади.

Биринчи гастроль

Пойтахтимиз концерт ва театр ҳаёти қардош республика санъаткорлари гастроллари ҳисобига ҳам қизиқарли ва мазмунли бўлиб бормоқда. Яқинда Тошкент тамошабинлари Буковина ашула ва рақс ансамбли гастроль тамошаларини қизғин кутиб олган эдилар. Кечадан бошлаб эса Тошкентдаги Округ офицерлар уйида Москва комедия театри ўзбек меҳнаткашларига энг яхши спектаклларини кўрсата бошлайди.

Ўзбекистонга биринчи марта гастролга келган москвалик санъаткорлар бир неча кун давомида республикамизнинг Тошкент, Самарқанд, Бухоро ва Термиз каби область ҳамда шаҳарларида комик спектаклларни намойиш қиладилар.

1953 йилда ташкил этилган мазкур театр ўтган вақт ичида совет ва чет эл драматургларининг энг яхши асарларини саҳналаштиришга муваффақ бўлди. Республикамиз меҳнаткашларига кўрсатиладиган спектакллар тематикасининг ранг-баранглиги ҳам бундан далолат бериб турибди. Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, гастроль тамоша репертуарига киритилган спектакллар Москвада 1958 йилда бўлиб ўтган «Театр баҳори» кўригида ҳам намойиш қилинган эди. Театр «16-кресло» деган комедияси учун кўрикнинг биринчи мукофотини олишга муяссар бўлди.

Гастроль кунларида Д. Угрюмовнинг «16-кресло», Ш. Алейхемнинг «Йирик ютуқ», В. Тэннинг «Ажралиш ҳақидаги иш тингланаётганда», А. Касононинг «Гўзал тегирмончи аёл» деган комедиялари ҳам кўрсатилади.

Пойтахтимизнинг Киров районидаги Ишчилар шаҳарчаси билан Шивли массивини бир-бирига боғловчи кўприк қурилиб фойдаланишга топширилди. Бу катта кўприк «Победа» парки орқасидан ўтувчи Анҳор суви устига қурилган. Яқинда Қорамурт кўчасидан Ишчилар шаҳарчасига қатнайдиган троллейбуслар ҳам шу кўприк устидан ўтадиган бўлади.

М. Нуриддинов фотоси.

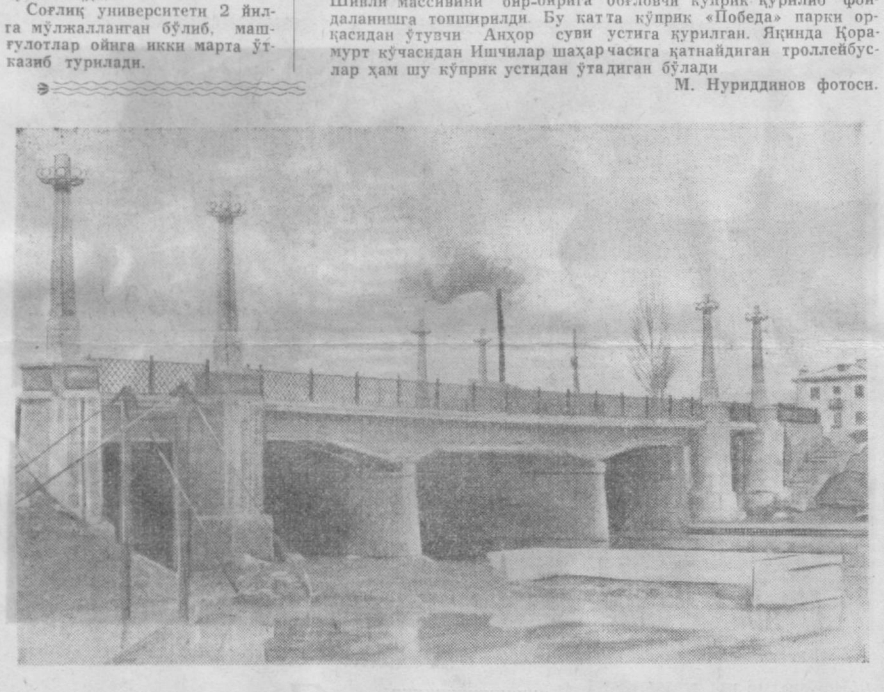

Чет элларда

ХИТОЙ ТУРБИНАСОЗЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

ПЕКИН, 31 март. (ТАСС). Харбин шаҳридаги турбина заводининг коллективи Хитойдаги дастлабки юз минг киловатт қувватли буғ турбинасини ишлаб чиқарди. Бу қудратли турбина Хитой инженерларининг лойиҳасига биноан совет мутахассисларининг ёрдами билан қисқа муддат ичида тайёрланди. Унда фойдаланилган бир қанча техника янгиликлари юксак даражада тежамлилик ва фойдаланишда пухталикни таъминлаш билан бир қаторда, машинанинг вазнини анча камайтириш имконини ҳам беради.

«НЬЮСУИК»НИНГ КУБАГА ҚАРШИ ФИТНА ТЎҒРИСИДА ЁЗГАНЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 31 март. (ТАСС). «Ньюсуик» журнали охирги номерида ўз редакторларидан бири Гарольд Левиннинг Куба революцион ҳукуматига қарши тайёрланаётган фитна тўғрисидаги мақоласини босиб чиқарди. Мақола эслатмасида кўрсатилганидек, Кубага бир неча марта борган авторнинг сўзларига қараганда, бундай фитна Кубадаги яширин контрреволюцион ташкилотлар томонидан, шунингдек АҚШ территориясида ҳам тайёрланмоқда. Маълумки, Батиста диктатураси ағдариб ташланганидан кейин, диктаторнинг кўпгина тарафдорлари АҚШга қочиб кетган эдилар.

Г. Левиннинг кўрсатишича, Кубадаги контрреволюцион ташкилотлар Куба революциясининг раҳбарларини, биринчи навбатда, бош министр Фидель Кастрони, унинг укаси — ҳарбий министр Рауль Кастрони ва Куба миллий банкининг президенти Эрнесто Геварни ўлдиришмоқчи. Қўшма Штатлардаги Куба контрреволюционерларининг ташкилотлари, авторнинг сўзларига қараганда, «Кубага бостириб киришга очиқдан-очиқ тайёрланмоқдалар». Бу ташкилотлар қаторига, биринчи навбатда, машҳур Куба ҳарбий жиноятчиси, Батиста билан ҳамкорлик қилган генерал Хосо Педраса, корчалон Гарсиа дель Прадо ва Франсиско Гуальберто Кахигас бошлиқ бўлган «ягона фронт» деб аталадиган ташкилот кирмоқда.

АҚШДА СУВ ТОШҚИНИ

НЬЮ-ЙОРК, 31 март. (ТАСС). Юнайтед Пресс интернейшнл агентлиги АҚШнинг ўрта ғарб қисмида кучли сув тошқини бўлганлиги ҳақида хабар берди. Сув тошқини кўкламги сел ва қорнинг эриши натижасида вужудга келган. Небраска, Айова, Миссури ва Канзас штатларида дарёдан тошиб чиққан сув катта территорияларни босириб юборган. Норт-Бенд, Фримонт ва бошқа шаҳарлардан мингларча оилалар эвакуация қилинган. Табиий офат рўй берган райондаги йўллар автомашиналар ва қочоқлар билан тўлиб кетган. Қурбонлар бор. Агентликнинг кўрсатишича, бу кейинги 50 йил ичидаги энг кучли сув тошқинидир.

«ХАЛҚЛАР УРУШ УЧҚУНЛАРИНИ ЎЧИРИШЛАРИ КЕРАК»

Н. С. Хрушчевнинг Францияга қилган визити тўғрисида чет эл матбуотининг фикри

Чет эл матбуоти СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг Францияда бўлишини ҳали ҳам кенг ёритмоқда.

Берлиндаги демократик газеталар Н. С. Хрушчевнинг Францияга қилган сафари тўғрисидаги ҳисоботларга катта ўрин бермоқдалар. Бу газеталар ана шу сафар самимий вазиятида ўтаётганлигини таъкидламоқдалар. «Нейес Дейчланд» газетаси Совет ҳукумати бошлиғининг Верден ёнида бўлиб ўтган жанглар жойини кўздан кечирганлиги тўғрисида хабар бериб, ўз сарлавҳасида: «Тинчлик чақириғи Верден қабрлари устида жаранглаб эшитилди».

«Нейес Дейчланд» газетаси яна бундай деб ёзади: Неча юз минглаб француз ва немис солдатлари, шунингдек неча минглаб рус солдатлари дафн этилган Вердендаги жуда катта қабристонда Н. С. Хрушчевнинг сўзлаган нутқи Францияда, Германияда ва бутун дунёда ғоят маъқулланиб кутиб олинади.

«Берлинер цейтунг» газетаси Н. С. Хрушчевнинг Францияда бўлиши тўғрисидаги хабарни «Халқлар уруш учқунларини ўчиришлари керак» деган сарлавҳа остида босиб чиқарди. «Берлинер цейтунг» газетаси Совет ҳукумати бошлиғининг французлар билан жуда кўп учрашувлари қандай вазиятда ўтаётганлигини характерлаб бундай деб ёзади: Франциянинг жануби совет бош министрини зўр шодлик билан кутиб олган Париждан қолишмади.

Албаниядаги ҳамма газеталар Н. С. Хрушчевнинг Франциядаги Марсель, Дижон, Мец, Верден ва Реймс шаҳарларига қилган сафари тўғрисидаги батафсил ҳисоботларни, шунингдек Совет ҳукумати бошлиғи нутқларининг батафсил мазмунини ва унинг французлар билан учрашувлари ҳақидаги фотосуратларни босиб чиқармоқдалар. «Зери и популлит» газетаси бу материалларни «Ёппасига ва батамом қуролсизланиш узоқ давом этадиган мустаҳкам тинчликка эришишнинг энг тўғри йўлидир» деган катта сарлавҳа остида эълон қилди.

Лондон газеталари ўз махсус мухбирларининг батафсил ҳисоботларини босиб чиқардилар. Улар биринчи жаҳон уруши вақтида жуда қаттиқ жанглар бўлган районларни — Верденни ва Дусмон фортини, шунингдек Реймсни Н. С. Хрушчев бориб кўрганлигини ҳикоя қиладилар. «Ньюс кроникл» ва «Дейли уоркер» газеталарининг мухбирлари Верден ва Реймсда қаттиқ ёғингарчилик бўлишига қарамай, кўп ҳалойиқ азиз совет меҳмонини шахсан табрикламоқ учун бир неча соат кутиб турди. Хабарларда герман милитаризми хавфи борлиги тўғрисида Совет ҳукумати бошлиғининг айтган гапларига катта эътибор берилади.

Кўп газеталар халқаро кескинликни янада юмшатиш учун бу визит муҳим роль ўйнаяжагини кўрсатмоқдалар.

Верденда кичик бир француз қизи Н. С. Хрушчевга мурожаат қилиб «Ер юзида тинчлик ҳукмрон бўлмоғи учун қўлдан келган ҳамма чорани кўрингиз» деган эди. Льежда чиқадиган «Валлони» газетаси ўз мухбирининг Н. С. Хрушчевнинг Мец, Верден ва Реймсда бўлиши тўғрисидаги ҳисоботини, француз қизининг юқоридаги гапини бутун саҳифага сарлавҳа қилиб берган ҳолда босиб чиқарди. «Пепль» газетаси Н. С. Хрушчевнинг Реймсда бўлиши тўғрисидаги ҳисоботни «Бизлар биргаликда доим ғалаба қозониб келган эдик, ҳозирги вақтда биз тинчликни курашиб қўлга киритмоқ учун бирлашмоғимиз керак» деган катта сарлавҳа остида босиб чиқарди.

Франция Коммунистик партияси Марказий Комитети сиёсий бюросининг аъзоси, «Юманите» газетасининг директори Этьен Фажон «Юманите» газетасида қуйидагиларни ёзади: «Халқ ҳамма ерда Н. С. Хрушчевни зўр самимият ва шодлик билан кутиб олмоқда: совуқ урушнинг байроқдорлари қаттиқ мағлубиятга учрамоқдалар». «Франция халқи, — дейилади Фажон мақоласида, — француз-совет дўстлигини, халқаро кескинликнинг юмшатилишини, тинчликни қизғин ёқлаб чиқмоқда».

Сўнгра мақолада айтиладики, «Совет Иттифоқининг сиёсатини Советларга қарши пропаганда томонидан бузиб кўрсатилган ҳолда билиб келган миллионларча французлар, эндиликда бу сиёсат билан яхши танишиб олдилар.

СССР таклифларини ҳали кечагина билмаган кўп французлар эндиликда бу таклифлардан хабардор бўлиб қолдилар».

Этьен Фажон Германия проблемасига тўхталиб, қуйидагиларни таъкидлайди: «Н. С. Хрушчев СССРга хавф туғдиралиган, аммо Франция учун янада кўпроқ хавф туғдираётган герман милитаризмининг тикланишига қарши огоҳлантирмоқда. Н. С. Хрушчев, Германия проблемасини тинч асосда ҳал этиш ва иккинчи жаҳон урушининг оқибатларини тугатиш зарур, деб талаб қилмоқда. Умумий хавф-хатар борлиги сабабли Совет Иттифоқи ва Франция ўзларининг умумий манфаатларини эътиборга олиб, умумий бир позицияда бўлсалар, у ҳолда Европада ҳеч ким тинчликни бузишга ботина олмайди». (ТАСС).

Редактор: З. ЕСЕНБОЕВ.

КИНО Жангларда тобланган дўстлик мадҳияси

Шу кунларда совет кишилари, француз халқи ва бутун дунёдаги прогрессив инсониятнинг диққат-эътибори Францияга давлат визити билан борган Никита Сергеевич Хрушчевга қаратилгандир. Совет давлати бошлиғининг бу тарихий сафари бутун дунёда узоқ давом этадиган тинчликни сақлашга хизмат қилишини, совет-француз дўстлигининг янада мустаҳкамланиши Европада янги урушга қарши буюк куч бўлишини тинчлик тарафдорлари яхши биладилар.

Совет ва француз халқлари ўртасидаги дўстлик фашист галаларига қарши олиб борилган қонли жангда тобланган, мустаҳкамланган. Франциянинг «Нормандия» эскадрильяси билан совет учувчилари ўртасида II Жаҳон уруши йилларидаги ҳамкорлик бу катта дўстликнинг ёрқин саҳифасини ташкил этади. Яқинда СССР ва Франция экранларига чиққан бадиий фильм — «Нормандия-Неман» шу ҳақда ҳикоя қилади.

Француз қирувчи авиация эскадрилияси генерал де Голль бошчилигидаги Франция миллий комитети билан Совет ҳукумати ўртасидаги шартномага мувофиқ ташкил қилинган эди. Бироқ маршал Петэннинг хоинлиги оқибатида француз қўшинлари ўз тупроқларида душмандан ўч ололмайдилар. Шундай бир вазиятда ўн олти француз учувчиси 1943 йил бошида Жазоирдан Россия томон йўл оладилар. Франция вилояти — Нормандия одамхўр фашистлардан мислсиз жабру-жафо тортади, Франция ватанпарварлари қалби Нормандия учун эзиларди. Шу сабабли ҳам немислардан ўч олиш аламида ёнган осмон лочинлари ўз эскадрильяларини «Нормандия» деб атайдилар. Бизнинг ҳукуматимиз бу қасоскор лочинларни қучоқ очиб қарши олади. Улар совет кишилари қўли билан ясалган самолетларда Ватанимиз шунқорлари билан елкама-елка туриб, гитлерчиларга қарши мардларча курашадилар. Нормандиячилар 869 марта даҳшатли ҳаво жангларида қатнашадилар, 5240 та жанговар топшириқни бажарадилар.

Шу кунларда пойтахтимиз кино театрлари экранларида намойиш қилиниб, тамошабинларни ҳаяжонга солаётган «Нормандия-Неман» бадиий фильмига ана шу тарихий ҳақиқат, жанговар дўстлик йиллари асос қилиб олинган.

Фильм бошланиши билан фикру хаёлингизни банд этиб қўяди. Дикторнинг «Эсланг! Эслаб кўринг!..» деган босиқ, оғир ва ҳаяжонли сўзлари баданингизни жимирлатиб, юракларни увиштиради. Ахир Улуғ Ватан урушининг оғир, даҳшатли кунларини эсламай бўладими?! Обод шаҳар ва қишлоқларни кул тепага айлантирган, қанча-қанча навқирон авлодларнинг ястиғини қуритган, бегуноҳ гўдакларни етим-есир қилган фашист иблисларнинг ёвузликлари эсдан чиқадими?! Фильмнинг дастлабки кадрларида жаҳон урушининг ана шу мудҳиш фожиалари бирин-кетини кўз ўнгингиздан ўтади...

Бу янги бадиий фильмнинг сценарийси француз ёзувчилари Шарль Спаак, Эльза Триоле ва талантли совет ёзувчиси Константин Симонов томонидан яратилган. Уни «Мосфильм» ва «Франко—Лондон фильм» ва «Алькамфильм» (Франция) студиялари суратга олган.

«Нормандия-Неман»нинг асосий ғояси рус ва француз жангчилари ўртасидаги ажойиб интернационал дўстликни очиб беришга қаратилган. Сценарий авторлари ҳам, талантли режиссёрлар ҳам (режиссёр постановкачи Жан Древиль ва режиссёр Д. Вятич—Брежних), ролларни ижро этган артистлар ҳам, фильмни суратга олган операторлар ҳам (бош оператор Жак Нетго), хуллас бутун ижодий коллектив ана шу ғояни тўлақонли акс эттиришга интилган.

Дўстлик — «Нормандия» эскадрильяси учувчилари ва совет лочинларига куч-қувват, ғайрат-шижоат бағишлайди. Дўстлик — рус тилини билмаган француз юрагига, француз тилини билмаган совет жангчиси қалбига йўл топади. Қалблар эса инсоннинг душмани фашистлардан ўч олиш, она тупроқни ёвузлардан тозалаш туйғуси билан тепади. Картинада бу ғояни ёрқин акс эттирган кадрлар кўп...

Дам олиш вақтларида совет ва француз учувчилари бир оила фарзандларидек аҳил ўйнаб, куладилар. Французлар капитан Тарасенконинг гармон билан айтган қўшиғини жон қулоқлари билан тинглайдилар. Ёки рус механиги ва француз учувчиси тушган самолётни олинг. Ҳавода парвозда экан самолётнинг бензин баки ёрилади. Олов ичида қолган учувчи кўзидан ажралади. Пастдан туриб йўл кўрсатилишига қарамай ҳарчанд уринмасин самолётни ерга қўндира олмайди. Унга парашютда ерга ташлашни буюрадилар. Аммо у кўнмайди, чунки рус дўсти — механикда парашют йўқ, қадрдонини ташлаб кетгуси келмайди. Ниҳоят самолёт ерга урилиб, чил-парчин бўлади. Икки дўст бирга жон беради. Юксак ижодий маҳорат билан яратилган бундай кадрлар тамошабин хотирида узоқ вақтгача ўчмайдиган чуқур из қолдиради.

«Нормандия-Неман» фильмидан бир кўриниш.

Шуниси характерлики, фильмда сохта бўлиб кўринадиган бадиий тўқима, зўраки бўрттиришлар йўқ. Ўша тарихий ҳақиқат саҳифаси жонли кадрлар орқали экранга кўчирилган. Зотан ҳаёт ҳақиқати ҳеч қандай сохта бўёққа, пардозга муҳтож эмас дейдилар. Унинг ўзи ҳақиқатлиги билан гўзалдир. Фильмдаги ана шу ҳақиқат гўзаллиги қалбингизни қамраб олади.

Фильмнинг бу муваффақияти баракали ижодий изланиш самараси. Сценарий авторлари совет-герман фронтида курашган француз учувчилари мемуарлари ва ўша давр газета материалларини чуқур ўргандилар, совет жангчилари билан қайта-қайта суҳбатлашдилар.

Кишида шунча таассурот қолдирган фильмда қатнашган артистларнинг хизмати айниқса тақдирга сазовор. Улар образларни шундай табиий, берилиб ижро этадиларки, фильм ўрталарига бориб экрандаги кишиларнинг артист эканликларини унутаёзади тамошабин. Фильмда персонажлар жуда кўп. Уларнинг ҳаммаси ҳам картинани тўлақонли бўлиб чиқишига озми-кўпми ижодий ҳисса қўшишган. Шунга қарамай, артистлардан В. Доронин (генерал Комаров), Н. Рибников (капитан Тарасенко), Н. Лебедев (полковник Синицин), В. Бандас (инженер-капитан Сарьян), Пьер Траво (Шардон), Марк Кассс (майор Марселен), Жанинг Эспозито (Леметр)ларнинг ўзлари танлаб олган образларини яратиш устида қунт билан ишлаганликлари сезилиб туради.

Қуёш нури қатра сув томчисида акс этганидек, бу фильмда тасвирланган бир группа совет ва француз лочинлари ўртасидаги дўстликда миллионлаб оддий французлар билан тинчликсевар совет кишилари ўртасидаги дўстлик, қалблар яқинлиги ўз ифодасини топган. «Нормандия-Неман» бадиий фильми бутун дунёда мустаҳкам тинчлик учун кураш авж олган ҳозирги кунда жангларда тобланган дўстликни қадрлашга, тинчликни мустаҳкамлашга илҳомлантиради.

Т. НАЖМИДДИНОВ.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 2/IV да **Шопениана** ва **балетлардан парчалар,** 3/IV да кундуз **Риголетто,** кечқурун **Дон-Кихот.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 2/IV да **Тоға-жиянлар,** 3/IV да кундуз **Юрак ёнмоғи керак,** кечқурун **Ганг дарёсининг қизи.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 2/IV да **Равшан ва Зулхумор,** 3/IV да **Ошиқ Ғариб.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 2, 3/IV да **«Чангалзордаги ҳодиса»** аттракционининг **хайрлашув гастроллари** ва цирк тамошалар. Якшанба куни **3 марта тамоша** кўрсатилади (кундуз соат 1, 4 ва кеч 8 да).

КИНО

Хўрланганлар — «ВАТАН» (1-серия кундуз соат 1 да), «МИР» (кеч 8 да), «ИСКРА» (кундуз ва кечқурун), 2-серия «ВАТАН» (кундуз ва кечқурун), «МИР» (кундуз 12, 2, 4, кеч 6 ва 10 да), «ФЕСТИВАЛЬ» (1 ва 2-серия кеч соат 8 дан).

Тонгни қаршилаб... — «СПУТНИК» (1-залда кундуз ва кечқурун), «ИСКРА» (кеч соат 10-20 минутда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз 2-20 минут ва кеч 11 да).

Нормандия-Неман — НАВОИЙ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

ИМОРАТ ЭГАЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

СССР Министрлар Советининг 1959 йил 11 декабрда «Колхозлар ва аҳолининг мулкини ихтиёрий тартибда страхование қилиш тўғрисида» деб чиқарган 1333-сон қарорига мувофиқ, **мажбурий страхованиега қўшимча равишда**

ГРАЖДАНЛАРНИНГ ШАХСИЙ МУЛКИ БЎЛГАН

иморатлар ихтиёрий тартибда ҳам страхование қилинади

Страхованиега шаҳар ва қишлоқлардаги уй-жойлар ва хўжалик иморатлари қабул қилинади.

Иморатлар табиий офат натижасида нобуд бўлишдан ёки зарарланишдан страхование қилинади.

Страхование суммалари, иморат эгаларининг хоҳишига қараб, иморатнинг ихтиёрий тартибдаги страхование баҳосининг 80 проценти билан мажбурий окладли страхование баҳоси ўртасидаги фарқ доирасида белгиланади.

Страхование тўловлари ставкаси страхование суммасининг ҳар 100 сўми юзасидан бир йилга қуйидагича белгиланган:
қишлоқ жойларида — 70 тийин;
шаҳар жойларида — 50 тийин.

Иморатларни ихтиёрий тартибда страхование қилиш шартномаси бир йилга тузилади.

Керакли маълумотни сўраш ва страхование шартномаси тузиш учун Госстрах инспекциясига, инспекторига ёки агентига мурожаат қилинсин.

Госстрах Тошкент область бошқармаси.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 **РЕДАКЦИЯ БУЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 140. Пропаганда бўлими — 34808, 136. Совет қурилиши бўлими — 136. Адабиёт ва санъат бўлими — 29040, 135. Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040,135. Саноат ва транспорт бўлими, маданият бўлими — 34048, 132. Хатлар бўлими — 34048, 156 Маҳаллий ахборот бўлими — 29040, 50. Секретариат — 34808, 115. Эълонлар бўлими — 28142.

Р. 05136. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. А-1565